

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

พฤษภาคม 2554

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
พฤษภาคม 2554

ศศิธร มัดซีโมโตะ. (2554). *แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่องดอกไม้ไทย* สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น.

สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตดา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ได้แก่ เพื่อสร้าง แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น และเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชาวญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียนแบบเรียนนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัย คือ ผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ซึ่งกำลังเรียนภาษาไทย ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย-ญี่ปุ่น จำนวน 6 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น มีบทเรียนจำนวน 5 บท และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพแบบเรียนตามเกณฑ์ E1/E2 และการทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเท่ากับ 96.99/97.20 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนแบบเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

TEXTBOOK ON “THAI FLOWERS” FOR TEACHING THAI LANGUAGE AND CULTURE
TO JAPANESE LEARNERS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Teaching Thai as a Foreign Language
at Srinakharinwirot University

May 2011

Sasithorn Matsumoto. (2011). *Textbook on “Thai Flowers” for Teaching Thai Language and Culture to Japanese Learners*. Master’s Project, M.A. (Teaching Thai as a Foreign Language). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Mr. Pattaya Jitmetta.

The aim of the research was to construct a textbook on “thai flowers” for teaching Thai language and culture to Japanese learners. The textbook was made to find out the efficiency of textbook. Moreover, the learners were measured for their progress after they had used the textbook.

The subjects of this research were 6 selected Japanese learners who is studying Thai as a foreign language at Thai – Japanese language development center. The tools of this research were 5 lessons of textbook on “thai flowers” for teaching Thai language and culture to Japanese learners, with pre-test and post-test. The data were analyzed by finding out the efficiency of E1/E2 and the t-test for dependent sample.

The results of this research revealed that the efficiency of textbook on “thai flowers” for teaching Thai language and culture to Japanese learners was 96.99/97.20 and the achievement of the subject’s using the textbook was statistically higher than before using at the .05 level of significance.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่องดอกไม้ไทย" สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น
ของ ศศิธร มัตซึโมโตะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์พัชญา จิตต์เมตตา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์พัชญา จิตต์เมตตา)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ภาภรณ์ บุญประเสริฐ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ภรพัชร์ สร้อยระย้า)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(อาจารย์ ดร.วาณี อรรถนัสชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ เรียบร้อยได้ด้วย ความกรุณา และความอนุเคราะห์ จากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พิชิตยา จิตต์เมตตา อาจารย์ ยี่ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาใช้เวลาให้คำแนะนำและแนวคิดอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มงานวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพากรณ์ บุญประเสริฐและอาจารย์ภรตส์ร้อยระย้า กรรมการสอบสารนิพนธ์ผู้กรุณาใช้เวลาตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำ จนกระทั่งสารนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ และคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์ อาจารย์คนสำคัญแห่งวงการการศึกษาไทยด้วยความอาลัยรักอย่างสุดซึ้ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์พัชนี โชติกลเสถียร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช และนายโทรุ คิคูควา ที่กรุณา รับเป็นผู้เชี่ยวชาญ สละเวลา ตรวจ สอบ เครื่องมือวิจัย ให้คำปรึกษา และชี้แนะข้อบกพร่อง จนได้แบบเรียนที่มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณนายโทรุ คิคูควา เจ้าของโรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย- ญี่ปุ่น ที่ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนทั้งในด้านการศึกษา หน้าที่การงาน และการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณผู้เรียนชาวญี่ปุ่นทุกคนที่ เสียสละเวลา ให้ความร่วมมือ ในการทดลอง เป็นอย่างดี ส่งผลให้การวิจัย เป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่ง ขอขอบคุณนักเรียนชาวญี่ปุ่นและเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย-ญี่ปุ่นทุกคนที่คอยช่วยเหลือด้วยความห่วงใยเสมอ

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมสาขาวิชาทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนร่วมรุ่น รหัส 51 ทุกคน และขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ มูร์อด มูซอ ผู้ให้คำแนะนำในการวิจัยและอนุเคราะห์เอกสารตำราในการทำสารนิพนธ์

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบุคคลสำคัญที่สุดในชีวิต ร้อยตำรวจตรีสุวิทย์ สัจจทยาธรรม และนางวัจนี สัจจทยาธรรม บิดามารดามอบชีวิต ความรัก ความอาทร และทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัยเสมอมา ที่ผู้วิจัยมีวันนี้ได้ก็ด้วยพระคุณอันยิ่งใหญ่ของท่านทั้งสอง ขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสาทสรรพวิชาแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่รักยิ่ง ที่คอยเคียงข้าง คอยช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจ ให้ผู้วิจัยฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จในทุกด้านและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขทุกวันนี้

ศศิธร มัตชีโมโตะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างชาติ.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างชาติ.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน.....	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ไทย.....	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	17
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	17
การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน แบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้.....	18
การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพแบบเรียน.....	19
การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	29
สรุปผลการวิจัย	30
อภิปรายผล	31
ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	40
ภาคผนวก ก	41
ภาคผนวก ข	47
ภาคผนวก ค	52
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	129

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ระยะเวลาในการทดลอง.....	20
2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นจำแนกเป็นรายบุคคล.....	21
3 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทของแบบเรียน เรื่องดอกไม้ไทย บทเรียนที่ 1-5.....	25
4 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน แบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยทั้ง 5 บท.....	26
5 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2=80/80$).....	27
6 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแบบเรียน เรื่องดอกไม้ไทย 5 บท.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนรู้ภาษาใดภาษาหนึ่งนั้น สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ควบคู่กันไปก็คือ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพราะภาษาและวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกกันไม่ออก ตามที่ กานดา ณ ถลาง (2512: 105) ได้กล่าวว่า ภาษาและวัฒนธรรมนั้นเป็นกระจกสะท้อนเงาให้เห็นซึ่งกันและกัน เนื่องจากภาษาของชาติหนึ่งจะบันทึกวัฒนธรรมของชาตินั้นไว้ บันทึกตลอดจนปรัชญา ความรู้สึกนึกคิด ชีวิตจิตใจ หรือโลกทั้งโลกของชนชาตินั้น ดังนั้นการที่เราจะเข้าใจภาษาใดภาษาหนึ่งได้ดี ย่อมหมายความว่าเราต้องเข้าใจโลกของคนทีพูดภาษานั้นๆ ด้วย

การเรียนรู้วัฒนธรรมมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ภาษาและการใช้ภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนได้รู้ที่มาของสำนวนภาษา รู้ว่าคำพูดนั้นๆ ควรใช้หรือไม่ควรใช้ในสถานการณ์ใด รวมถึงได้รู้ความหมายแฝงที่อยู่ในสารด้วย ดังที่ลาคอฟฟ์ (เจ็น เกิม ตู . 2552: บทนำ; อ้างอิงจาก Lakoff. 1987. In Kramsch. 1993: 43) ได้กล่าวไว้ว่า หากผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ผู้เรียนก็จะทราบว่าเป็นสถานการณ์เช่นนี้ ควรจะใช้คำพูดและน้ำเสียงอย่างไรให้ถูกต้องกับกาลเทศะ และบุคคล การสื่อสารจึงจะประสบความสำเร็จ

ความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา นอกจากจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ภาษานั้นๆ แล้ว ยังมีความสำคัญและมีประโยชน์แก่ผู้เรียนอีกมากมายหลายประการ นั่นคือ ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้ในสถานการณ์จริง มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ได้รับการปลูกฝังความเข้าใจในการตีความวัฒนธรรม ค่านิยม และทัศนคติของเจ้าของภาษา (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. 2532: 15) ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อกัน ลดความขัดแย้ง ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน ทั้งมีการปฏิสัมพันธ์กันในสังคมทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ (ภัทรพร หิรัญภัทร์. 2548: 82) และเหนือสิ่งอื่นใดคือ การรู้วัฒนธรรมจะทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมของเจ้าของภาษานั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

ในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศมีความแน่นแฟ้นขึ้นเป็นลำดับ และมีความสัมพันธ์กันอยู่ ่างกว้างขวางในแทบทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ทำให้มีการไปมาหาสู่และคบหากันระหว่างชาวไทยกับชาวต่างชาติมากขึ้น ในทวีปเอเชียเองก็ มีประเทศญี่ปุ่นที่เข้ามาสร้างความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจกับประเทศไทยเป็นระยะเวลายาวนาน จึงทำให้มีชาวญี่ปุ่นเดินทาง เข้ามาทำงานหรือหาช่องทางทำธุรกิจและอยู่ อาศัยระยะยาว ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก มีทั้งที่เดินทางเข้ามาล่าพั้งและเดินทางเข้ามาพร้อมครอบครัว จากสถิติจำนวนใบแจ้งถิ่นที่อยู่ ที่ส่งมาถึงแผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย จนถึงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2552 จำนวนชาวญี่ปุ่นที่พำนักในประเทศไทยในปีพ.ศ.2552 มีถึง 45,805 คน และมีจำนวนกิจการที่ดำเนินการโดยชาวญี่ปุ่น 1,309 กิจการ

การร่วมงานหรือคบหากันระหว่างชาวไทยกับชาวญี่ปุ่นนั้น ถึงแม้ว่าจะใช้ภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาไทย ภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสาร แต่สำหรับผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมและวิถีคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาไม่มากนักน้อยเพราะถึงแม้ประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นอยู่ในทวีปเอเชียเหมือนกัน แต่วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นแนวคิดและแบบแผนในการดำเนินชีวิตก็แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นการรับทราบ วัฒนธรรม แนวคิด และสภาพสังคมของแต่ละฝ่ายย่อมช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นและทำให้สามารถคบค้ากันอย่างเข้าใจและให้เกียรติกัน ซึ่งจะทำให้สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากความไม่เข้าใจได้ (บัณฑิต วจนักรยานนท์ . 2550: 6) จึงกล่าวได้ว่าการเรียนภาษาควบคู่กับ การศึกษาวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

จากประสบการณ์การสอนภาษาไทยให้ชาวญี่ปุ่นเป็นเวลา 5 ปี พบว่าแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวญี่ปุ่นยังมีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะแบบเรียนภาษาไทยระดับกลาง สำหรับผู้เรียนที่อ่านเขียนภาษาไทยได้แล้ว ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์ (2549: 11) ที่ว่า

เนื่องจากความต้องการเรียนภาษาไทยของชาวต่างประเทศมีมากขึ้น สาเหตุจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนผู้สอนหรือผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอน กลวิธีสอน การจัดการเรียนการสอน บทเรียน ตำรา หลักสูตร การวัดและประเมินผล โดยเฉพาะตำราเรียนได้มีการพัฒนาขึ้นมาหลากหลาย แต่มีใช้จำกัดเฉพาะสถาบันไม่แพร่หลายทั่วไป ตำราที่มีน้อยคือ ตำราสอนภาษาไทยระดับกลางและระดับสูง เนื่องจากแต่ละสถาบันกำหนดเรื่องที่จะเรียนแตกต่างกันไป

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับกลาง ผู้สอนมักจะใช้แบบเรียนสำหรับนักเรียนไทยระดับประถมศึกษาซึ่ง เป็นแบบเรียนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ ผู้วิจัยเห็นว่าไม่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นทั้งด้านการใช้ภาษาและเนื้อหา เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่มีวัยตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป กล่าวคือ มีทั้งวัยวุฒิและคุณวุฒิมากกว่าการเรียนภาษาจากเนื้อหาในแบบเรียนชั้นประถมศึกษา แบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องมีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ชาวญี่ปุ่นสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน และมีการสอดแทรกวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชาวไทย ซึ่ง สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์ (2549: 111-135) ก็ได้กล่าวถึงแบบเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมสำหรับชาวต่างประเทศที่ดีว่า จะต้องมืบทเรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างมีระบบ น่าสนใจ จำง่าย สนุก สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีความยาวเหมาะสม และมีคำศัพท์ไม่มากเกินไป

ในเรื่องของวัฒนธรรมไทยนั้นมีความหลากหลาย เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต และบางส่วนก็ผูกพันกับธรรมชาติแวดล้อม ต้นไม้ใบไม้ นับเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนไทยในเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทย ดอกไม้มีบทบาทสำคัญ จนเรียกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่ง ในพิธีการ โอกาส และวันสำคัญ ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาว ไทย นอกจากนี้ คนไทยสมัยโบราณยัง ได้ค้นพบประโยชน์ด้านต่างๆ ของดอกไม้จนเกิดเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านหลากหลายแขนงที่สืบทอดมาจนปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเรื่องราวของดอกไม้ไทยเป็นสิ่งที่น่าสนใจทั้งสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นชนชาติที่มีแนวคิดและวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ มีศาสตร์และศิลป์ในการจัดดอกไม้ในแบบฉบับของตนเองที่เรียกว่า “อิเคบานะ (ikebana)” ซึ่งมีความหมายว่า การจัดดอกไม้ให้ดูมีชีวิตชีวา อันเป็นศิลปะประจำชาติที่สำคัญแขนงหนึ่งของชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังมีเทศกาลชมดอกไม้ ที่เรียกว่า “ฮานามิ (hanami)” ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในฤดูที่ดอกซากุระบานอีกด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยควบคู่ไปกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้ เพิ่มพูนวงศัพท์ให้แก่ตนเอง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย รวมถึงทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย ชาวไทย และประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชาวญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียนแบบเรียนนี้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยทำให้ได้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวญี่ปุ่น และเป็นแนวทางในการสร้างหรือพัฒนาแบบเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรเป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย-ญี่ปุ่น ซอยสุขุมวิท 33 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย-ญี่ปุ่น จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาพื้นฐานความรู้ภาษาไทย คือ เรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 240 ชั่วโมง สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

3. เนื้อหาแบบเรียน

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวน 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย

บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย

บทที่ 3 ดอกไม้มงคล

บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร

บทที่ 5 ดอกไม้ในสวนไทย

แบบเรียนที่เรียบเรียงขึ้นแต่ละบทประกอบด้วย (1) เนื้อเรื่อง (2) คำศัพท์น่ารู้ (3) รูปภาพประกอบ (4) แบบทดสอบท้ายบท (5) เรื่องน่ารู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น หมายถึง หนังสือที่ผู้วิจัยเรียบเรียงขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับดอกไม้ไทยในเชิงวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยบทเรียน 5 บท คือ ดอกไม้ประจำชาติไทย ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย ดอกไม้มงคล ดอกไม้สมุนไพร และ ดอกไม้ในสวนไทย

2. ผู้เรียนชาวญี่ปุ่น หมายถึง ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นซึ่งกำลังเรียนภาษาไทยในโรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย- ญี่ปุ่น มีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทยอยู่ในระดับกลาง เรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 240 ชั่วโมง สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

3. ประสิทธิภาพของ แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น หมายถึง ผลการเรียนรู้จาก แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้มาจากการทำแบบทดสอบทำียบทเรียน แต่ละบทของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น โดยเฉลี่ยร้อยละ 80

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความก้าวหน้าของผู้เรียนในการจดจำความหมายคำศัพท์ มีความรู้และความเข้าใจในการอ่านเนื้อหาในบทเรียนของ แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ซึ่งวัดได้จากคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ก่อนที่จะสร้างเครื่องมือการทดลอง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบเรียน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ไทย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม

1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม

ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างภาษากับวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยประมวลมาได้ มีดังนี้

อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ (2527: 1) กล่าวว่า การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย และความเข้าใจของคนในสังคมหนึ่งไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน มักจะแฝงไว้ด้วยความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ ความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ที่ปฏิบัติกันมา ตามบรรทัดฐานของสังคม การแสดงออกในสิ่งดังกล่าวนี้ ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นรูปแบบซึ่งได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมา จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง และยอมรับกันว่านั่น คือ “วัฒนธรรม” ของคนในสังคมนั้น และในแต่ละสังคมนั้นจะมีรูปแบบวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

สุพัตรา สุภาพ (2528: 109) กล่าวว่า การที่วัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดได้ก็เพราะมนุษย์มีภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด ภาษาจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ใช้กันทุกวัฒนธรรม ภาษาทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน หรือสัญลักษณ์ อื่นๆ ที่ใช้แทนความหมายได้ ภาษาจึงทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ มนุษย์เรียนรู้จากสัญลักษณ์ (Symbols) โดยใช้ความเข้าใจและกำหนดไปว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้หมายถึงอะไร และหมายความว่าอย่างไร ภาษาจึงช่วยให้มนุษย์ได้แสดงความรู้สึก และทำความเข้าใจกับผู้อื่นได้ ภาษาจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของวัฒนธรรม ถ้าปราศจากภาษาวัฒนธรรมก็จะมี

จิรภา สุนทรสิต (วิไลพร ธนสุวรรณ ; ต่อบทคัดสรร วารสารวารคดี . 2549: 13-14; อ้างอิงจาก จิรภา สุนทรสิต . 2532: 15-18) ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมในลักษณะต่างๆ ไว้ กล่าวคือ ภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดและบันทึกวัฒนธรรมมิให้สูญหาย เช่น นิทานพื้นบ้าน ภาษาจึงเป็นสิ่งเชื่อมโยงอดีตมาสู่ปัจจุบันและอนาคตให้คนเราได้เข้าใจและรู้จักสิ่งที่ผ่านมาแล้ว ในขณะที่เดียวกัน ภาษาเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยในแต่ละสังคม อันได้แก่ ความเป็นอยู่ ความคิด

ค่านิยม ตลอดจนสภาพสังคม นอกจากนี้ภาษาเป็นเครื่องชี้ระดับวัฒนธรรมในสังคม ซึ่งให้เห็นความแตกต่างทางวัฒนธรรมในลักษณะต่างๆ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ตลอดจนทัศนคติ และประการสุดท้าย ภาษาเป็นวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมของมนุษย์ที่ถ่ายทอดสืบกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง โดยมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสภาพสังคมที่ได้รับ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 13-14) กล่าวว่า การนำความรู้ทางภาษามาใช้ก็คือการประสานความรู้ในตัวภาษาและความเข้าใจวัฒนธรรมอย่างกลมกลืน การไม่สนใจเรื่องวัฒนธรรมและสังคม การไม่มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของภาษาที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการสื่อความหมาย ย่อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ

สมพร โกมารทัต (2548: 16) กล่าวถึง “ภาษาในฐานะเป็นประเภทหนึ่งของวัฒนธรรม ” ไว้ว่า นักวิชาการทางมนุษยวิทยาแบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture) หมายถึง วัฒนธรรมที่จับต้องสัมผัสได้ในรูปของเครื่องใช้สิ่งของ สิ่งก่อสร้าง วัตถุ ซึ่งจะมีรูปร่าง มีขนาดและน้ำหนักแตกต่างกันไป

2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non-Material Culture) หมายถึง วัฒนธรรมที่จับต้องสัมผัสไม่ได้ เพราะไม่มีรูปร่าง ขนาด หรือน้ำหนัก แต่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์มาก อาจแบ่งวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุออกได้เป็น 5 ประเภทย่อยคือ

2.1 สถาบันสังคม คือ องค์การสังคมที่มีหน้าที่ที่จัดการกับปัญหาต่างๆ ของสังคม

2.2 วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการควบคุมทางสังคม ช่วยทำให้เกิดระเบียบในสังคมทั้งอย่างเป็นทางการ เช่น กฎหมาย และไม่เป็นทางการ เช่น ศาสนา ความเชื่อทางสังคม ประเพณี เป็นต้น

2.3 ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ผลงานในด้านต่างๆ

2.4 ภาษา คือ ระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ติดต่อสื่อสารกัน ภาษาในที่นี้หมายถึงภาษาพูด ภาษาเขียน รวมทั้งการทำทางต่างๆ ด้วย

2.5 พิธีกรรม การดำเนินการตามความเชื่อที่ขึ้นตอนปฏิบัติกำหนดไว้สืบทอดต่อกันมา

จากการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าภาษาจัดเป็นวัฒนธรรม กูดอินฟ (สมพร โกมารทัต. 2548: 3; อ้างอิงจาก Goodenough. 1957: 167-173) กล่าวว่า ภาษาก็เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง คนเรียนรู้ภาษาก็จะเรียนรู้วัฒนธรรมไปด้วย ดังนั้นคนที่เรียนรู้สองภาษาหรือมากกว่า ก็จะมีโอกาสที่จะเป็นคนที่มีสองวัฒนธรรมหรือมากกว่าได้ด้วย บุคคลที่พูดมากกว่า หนึ่งภาษานี้ อาจจะสามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม (Switch Language) และบางครั้งอาจมีการหยิบค่านิยมทางวัฒนธรรมหนึ่งมาใช้กับอีกวัฒนธรรมหนึ่ง มีการหยิบยืมวัฒนธรรมเหมือนกับที่หยิบยืมภาษา และอาจก่อให้เกิดการเชื่อมหรือรวมตัวทางวัฒนธรรม (Cultural Fusion) ได้ การที่รับภาษาและวัฒนธรรมเข้ามา ก็จะเป็นการเพิ่มความสามารถเห็นสิ่งต่างๆ ด้วยสายตาก็กว้างไกลและมีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม สามารถกล่าวสรุปได้ว่า ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก เพราะภาษาจัดเป็นวัฒนธรรม และวัฒนธรรมก็สืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้ด้วยภาษา ภาษากับวัฒนธรรมจึงเกี่ยวข้องเกื้อกูล และสะท้อนกันและกัน ทำให้การเรียนภาษาใดภาษาหนึ่งนั้น จำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้นๆ ควบคู่กันไปด้วย

1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างชาติ

บทบาทและความสำคัญในการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษาให้แก่ชาวต่างชาติที่ประมวลได้มีดังนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์(2532: 15) กล่าวว่า ความรู้ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาเป็นอย่างยิ่ง และในการที่ครูสอนภาษาต้องสนใจการศึกษาวัฒนธรรม ไม่ใช่เพราะเราต้องการสอนวัฒนธรรมของชนชาติอื่น แต่เพราะมีความจำเป็นในการสอนภาษา ถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วยแล้วก็เหมือนกับเราสอนสัญลักษณ์ที่ไม่มี ความหมาย นอกจากนี้การเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษายังก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน6 ประการ (Allen & Vallette. 1979: 326)

1. เพิ่มพูนความสำนึกในเรื่องของวัฒนธรรมเจ้าของภาษา
2. กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ
3. มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมของชนชาติอื่น
4. เป็นการพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายในวัฒนธรรมเจ้าของภาษาอย่าง

ถูกต้องเหมาะสม

5. สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้ในสถานการณ์จริง
6. ปลุกฝังความเข้าใจในการตีความการอ้างอิงวัฒนธรรม ค่านิยม และทัศนคติของ

เจ้าของภาษา

ดังนั้นการสอนภาษาไปพร้อมกับการสอนวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนแล้ว ยังทำให้มีสายตากว้างไกล มองโลกในแง่ดี ยอมรับสิ่งแปลกไปจากตน และยังมีผลต่อความเข้าใจภาษาดีกว่าการเรียนรู้ตัวภาษาเพียงอย่างเดียว

พนิดา สุนทรวิภาต (2533: 66) กล่าวว่า การที่นักเรียนไม่เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีส่วนทำให้การอ่านไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาที่ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เช่น พบว่าสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนไทยตอบคำถามภาษาอังกฤษผิดเพราะนักเรียนบางส่วนยึดความรู้และประสบการณ์เดิมในวัฒนธรรมเป็นเกณฑ์

สุมิตรา อังวัฒนกุล (สมพร โกมารทัต . 2548: 20; อ้างอิงจาก สุมิตรา อังวัฒนกุล . 2535: 1-3) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศว่า ไม่ว่าจะเป็ภาษาใดจุดมุ่งหมายยังมีเหมือนๆ กัน โดยทั่วไปแล้วมักจะมีจุดหมายที่จะพัฒนาปัญญาของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับกันได้ในหมู่มชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของชนชาติเจ้าของภาษานั้นได้ถ่องแท้ขึ้น สามารถใช้ภาษานั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อขั้นสูงหรือการศึกษาต่อในต่างประเทศได้

ภัทรพร หิรัญภัทร์ (2548: 86) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้น ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนการสอนภาษาที่สอง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทั้งผู้เรียนและผู้สอนในการเชื่อมภาษาเข้ากับวัฒนธรรม ทำความเข้าใจ และยอมรับความแตกต่างเหล่านี้ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาที่สองประสบความสำเร็จมากที่สุด

จอห์นสตัน (Johnston. 1967: 75-77) กล่าวว่า การเรียนภาษาต่างประเทศนั้น เป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยความเข้าใจในวัฒนธรรมของเขา ผู้สอนจึงควรให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของผู้ที่เป็นเจ้าของภาษานั้นๆ ด้วย จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และความพร้อมที่จะติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

บราวน์ (เจิน เก็ม ตู. 2552: บทนำ; อ้างอิงจาก Brown. 2000: 182) กล่าวว่า ระหว่างที่ผู้เรียนเรียนภาษา มีอีกกระบวนการหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา นั่นคือการเรียนวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย (target language) หรือเรียกว่าวัฒนธรรมเป้าหมาย (target culture) วัฒนธรรมเป้าหมาย จะซึมซับเข้าไปในวิถีคิด ความรู้สึก และความประพฤติปฏิบัติตนของเขา ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (acculturation) และการได้มาซึ่งตัวตนที่สอง (second identity acquisition) ของผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรม ข้างต้น สามารถกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนการสอนวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญมากต่อการเรียนการสอนภาษา เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกนึกคิด วิถีชีวิต ของเจ้าของภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าของภาษา ทำให้เกิดการพัฒนาในการเรียนภาษาที่ดีขึ้น กล่าวคือ สามารถเรียนภาษาได้อย่างเข้าใจและสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล เป็นที่ยอมรับของสังคมเจ้าของภาษา

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม

1.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างชาติ

ปรียา อุนรัตน์ (2515: 43) ได้วิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเบื้องต้นตามหลักสูตรปริญญาตรี จำนวน 200 คน ในปีการศึกษา 2514 ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน ทั้งแบบสอบอ่าน (reading passage) ที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก และแบบสอบอ่านที่ไม่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก

สุพรรณวิภา วัฒนบุญญ์ (2523: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับการสอนภาษาอังกฤษแบบธรรมดา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางใหญ่ โดยนำวิธีการสอนทั้งสองแบบไปทดลองสอนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 28 คน ด้วยวิธีจับฉลาก แล้วทำการสอนกลุ่มทดลองด้วยวิธีเสริมกิจกรรมหรือเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาให้ผู้เรียนได้ทราบก่อนเรียนหรือในขณะที่เรียนหรือหลังการเรียนภาษาอังกฤษในแต่ละชั่วโมง และทำการสอนกลุ่มควบคุมด้วยวิธีธรรมดา โดยสอนไปตามประมวลการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ แล้วนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นและปรับปรุงจนมีความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่เหมาะสมแล้ว ไปทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบโดยใช้ t-test ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีเสริมวัฒนธรรมมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีธรรมดา

อัญชลี จิตต์โสภา (2536: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและพฤติกรรมการตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษ และศึกษาพัฒนาการความเข้าใจการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 43 คน และกลุ่มควบคุม 43 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 12 คาบๆ ละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมการตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริม

เนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

นิตยา วิจาระนันท์ (2551: 32) ได้วิจัย เรื่องการสร้างแบบเรียนเรื่องการทำบุญ สำหรับผู้เรียนชาว ต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบเรียน 1 ชุด ประกอบด้วยบทเรียน 6 บท นำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศเรียนภาษาไทยที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ผลการวิจัยพบว่าแบบเรียนเรื่องการทำบุญ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อสอนวัฒนธรรมไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรคำนึงถึงเนื้อหาทางวัฒนธรรมในการสอนภาษาไทย และควรมีการทดลองสร้างแบบเรียนสำหรับชาวต่างประเทศเพื่อสอนวัฒนธรรมในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยต่อไป เนื่องจากเป็นสิ่งที่ชาวต่างชาติที่มาอยู่ในประเทศไทยให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมเหล่านั้น

เจ็ญ เก็ม ตู (2552: บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่องการสร้างชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวเวียดนาม เรื่อง “วันสำคัญของไทย” ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีจำนวน 5 ชุด กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาวิชาโทภาษาไทย ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 4 ของ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม ฮานอย จำนวน 20 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ได้ชุดการสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวเวียดนาม เรื่อง “วันสำคัญของไทย” ที่มีประสิทธิภาพ 87.9/84 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนภาษา และวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวเวียดนาม เรื่อง “วันสำคัญของไทย” สามารถนำไปใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แกตบันตัน และทักเกอร์ (จุฑารัตน์ ธาณี . 2534: 40; อ้างอิงจาก Gatbonton; & Tucker. 1971: 137-142) ได้ทำการวิจัยเพื่อทดลองดูว่านักเรียนฟิลิปปินส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ชอบหรือไม่ชอบซึ่งวรรณคดีอังกฤษและอเมริกัน เนื่องจากปัญหาทางด้านวัฒนธรรมหรือไม่ ผลจากการวิจัยพบว่า ความรู้ทางวัฒนธรรมมีผลต่อความเข้าใจหรืออค วามซาบซึ้งในวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันของนักเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างชาติ สามารถกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้วัฒนธรรมช่วยให้การเรียนภาษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งทำให้มีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังนั้นในการสอนภาษา จำต้องสอนวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์สร้างแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวญี่ปุ่น เรื่อง “ดอกไม้ไทย” จึงได้ศึกษาเอกสารการสร้างแบบเรียน เพื่อเป็นกรอบแนวคิดนำมาประยุกต์ใช้สร้างแบบเรียน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สุณีย์ อุตศาสตร์ (2526: บทนำ) กล่าวว่า แต่เดิมเรียกหนังสือ “แบบเรียน” ต่อมาได้กำหนดให้เรียกใหม่ว่า “หนังสือเรียน” หมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามทีระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่น หรือ เป็นชุด หนังสือเรียน อาจจะมีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสืออ่านประกอบ ดังนั้น “แบบเรียน” หรือ “หนังสือเรียน” มีความหมายเดียวกัน แบบเรียนหรือหนังสือเรียนเป็นสื่อการสอนที่มีความสำคัญมากต่อผู้เรียนและผู้สอน กล่าวได้ว่าแบบเรียนเป็นหัวใจของการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะแบบเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน เนื้อหาในแบบเรียนต้องมีความหมายชี้ให้เห็นแนวทางการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม แนะนำแหล่งความรู้แก่ผู้เรียนและผู้สอน

ธวัช ปุณโณทก (2526: 3) กล่าวว่า แบบเรียนคือหนังสือที่มีเนื้อหา ความรู้ หลักการ และวิธีการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้น ใช้ในการเรียนการสอนระดับใดระดับหนึ่ง แบบเรียนจึงหมายถึง หนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนในโรงเรียนทุกสาขาวิชา

สมพงษ์ วิทาศักดิ์พันธ์ุ (2545: 151) กล่าวว่า วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจบทเรียนได้อย่างถ่องแท้ก็คือการลงมือสร้างและพัฒนาบทเรียนด้วยตนเอง การสร้างบทเรียนเช่นนี้ ผู้สอนต้องมีแนวคิดที่แน่นอน มีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีภาพจินตนาการถึงผู้เรียนว่า เป็นอย่างไรด้วย เท่ากับว่าในการสร้างบทเรียนนั้น ผู้สอนได้วิเคราะห์บทเรียนและวิเคราะห์ห้ผู้เรียนในเวลาเดียวกัน ทำให้การสร้างบทเรียนเป็นไปตามความเข้าใจและแนวคิดของผู้สอนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

หทัย ต้นหยง (2528: 41-43) สรุปไว้ว่า หนังสือเรียนเป็น สื่อในการถ่ายโยงความรู้ ในการสร้างหนังสือเรียน จึงต้องคำนึงถึงทฤษฎีถ่ายโยงความรู้ เพราะการถ่ายโยงความรู้ทำให้เกิดพัฒนาการแก่ผู้เรียน ดังนั้นจึงอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีถ่ายโยงความรู้ในการสร้างแบบเรียนได้ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการฝึกสมอง (Mental Discipline) นักการศึกษาสมัยโบราณ เช่น Plato เชื่อว่าการฝึกสมองให้ผู้เรียนจดจำ ฝึกคิดหาเหตุผล จะทำให้ผู้เรียนเฉลียวฉลาด สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดแนวคิดสากลที่จะต้องสร้างรูปแบบของหนังสือเรียนที่มีแบบฝึกหัด คำถาม คำตอบ บทสรุป ให้ผู้เรียนฝึกฝนจนกระทั่งจดจำและเข้าใจความรู้ต่างๆ ได้

ทฤษฎีเชื่อมต่อกันการณตอบสนอง (Connectionism) ผู้นำในแนวคิดนี้คือ Edward L. Thorndike ซึ่งเชื่อว่าการทำงานของสมองมนุษย์ประกอบด้วยสถานการณ์เดิมซึ่งเชื่อมต่อกับสถานการณ์สิ่งเร้า และการตอบสนองที่ได้รับมาใหม่ ในแง่ของการสร้างหนังสือ เรียนจะต้องกำหนดสถานการณ์จำลอง (Identical Element) ไว้อย่างหลากหลาย ทั้งการจัดรูปเล่มที่มีสีสัน มีภาพตื่นตาตื่นใจ ตัวอย่างเหตุการณ์ และการตั้งปัญหาให้คิด เြ้าใจให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ทฤษฎีเสริมแรง (Operant Conditioning) ผู้นำในแนวคิดนี้คือ Burrush F. Skinner เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นนริยาสะท้อนหลังจากเกิดกระบวนการของสิ่งเร้าและการตอบสนอง ดังนั้นหนังสือเรียนที่มีเนื้อหาที่เร้าใจ มีกิจกรรมที่สนุกสนาน จึงเป็นการเสริมแรงแบบอุปนัย คือได้รับความพอใจที่มีความหวัง หรือเป็นแรงจูงใจ

กู๊ด คาร์เตอร์ วิกเตอร์ (Good, Carter Victor. 1973: 605) ได้ให้ความหมายของแบบเรียนโดยสรุปว่า เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ มีการจัดเนื้อหาอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายที่จะใช้เฉพาะในการเรียนการสอนระดับใดระดับหนึ่ง และเป็นข้อมูล ลสำคัญในการเรียนการสอน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียนข้างต้น สามารถกล่าวสรุปได้ว่า แบบเรียน คือ หนังสือที่รวบรวมวิชาความรู้ในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสอนโดยเฉพาะ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน มีความ ยากง่ายตามระดับชั้นและวัยของผู้เรียน ทำเล่มมีกิจกรรม แบบฝึกหัด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน หนังสือเรียนหรือแบบเรียนจึงมีประโยชน์และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทั้งผู้เรียน ผู้สอน และการเรียนการสอนแบบเรียนที่ดี คือแบบเรียนที่สร้างจากการวิเคราะห์ผู้เรียน มีเนื้อหาและกิจกรรมที่สนุกสนาน น่าสนใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ เกิดการตอบสนองที่ดี ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน

ยุพา ชุ่มสนิท (2540: 97) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิง วิศวกรรมกรรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิง วิศวกรรมกรรม นักเรียนมีคะแนนเป็นไปตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ 80/80 สามารถใช้ประโยชน์จากหนังสือเรียนดังกล่าวในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้

อารีรัตน์ ดอกสี (2541: 92) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวิศวกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนเล็กโกเมศอนุสรณ์ ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างง่าย เครื่องมือ ที่ใช้เป็นแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวิศวกรรม เรื่อง กาพย์ยานี 11 จำนวน 5 เล่ม ผลการวิจัย พบว่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบ

ทำyle่ม E1 (80 ตัวแรก) สูงกว่าเกณฑ์ คือ ค่าประสิทธิภาพ E1 อยู่ระหว่างร้อยละ 81.67–97.67 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E2 (80 ตัวหลัง) คิดเป็นร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ คือ ได้ค่าประสิทธิภาพ E2 ถึง 86.92 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง กาพย์ยานี 11 มีประสิทธิภาพเป็นที่ น่าเชื่อถือ สามารถนำไปเป็นสื่อการเรียนการสอน การเขียนร้อยกรอง และพัฒนาการเขียนร้อยกรอง ของผู้เรียนได้

อรวิรัตน์ รัตนสกุล (2546: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่อง และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้ แบบเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดดรรดลักษณะทางภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา2545โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดดรรดลักษณะทาง ภาษา มีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดดรรดลักษณะทางภาษา มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่าแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดดรรดลักษณะทางภาษานี้ สามารถ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่อง และมีความสนใจในการเรียนภาษาไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและการสร้างแบบเรียน สามารถกล่าวสรุปได้ว่า การที่ผู้สอนสร้างและพัฒนาแบบเรียนด้วยตนเอง จากแนวคิดและเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งจากการ วิเคราะห์ผู้เรียน จะทำให้ผู้สอนเข้าใจบทเรียนอย่างดี ได้แบบเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง และมีความสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้รับประโยชน์มากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาของการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ของผู้เรียน และการสร้างแรงจูงใจใน การเรียนให้แก่ผู้เรียนทุกระดับ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ไทย

บทบาท ความสำคัญ และคุณประโยชน์ต่างๆ ของดอกไม้ไทยที่ผู้วิจัยประมวลมาได้มีดังต่อไปนี้
 วิชัย อภัย สุวรรณ (2520: บทนำ) กล่าวถึงประโยชน์และบทบาทของดอกไม้ไทยโดยสรุปไว้ ดังนี้ ในเมืองไทยพบพืชที่มีดอกอยู่ประมาณ 3,000 กว่าชนิด ดอกไม้แต่ละชนิดต่างก็มีความสวยงาม ในลักษณะที่แปลกแตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่ดอกไม้ก็มีคุณประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ มนุษย์ แม้ในชี วิตประจำวันอันสับสนวุ่นวายจนเคร่งเครียด หากได้ปลีกตัวออกไปสู่วิวาวงของดอกไม้ ในสวนดอกไม้เพียงครู่หนึ่ง ดอกไม้ก็อาจจะปรับอารมณ์เครียดที่สับสนของมนุษย์ให้บรรเทาเบาลงและ สดชื่นขึ้นได้อย่างน่าอัศจรรย์ ทุกวันนี้การให้ดอกไม้ซึ่งกันและกันถือว่าเป็นเรื่องมงคล เราจึงนิยมนำมาใช้

ดอกไม้เป็นของขวัญให้แทนสิ่งของในโอกาสต่างๆ เช่น กระเช้าดอกไม้จะเป็นของขวัญที่ให้แก่นักได้ในทุกๆ โอกาส ไม่ว่าจะเป็งานเปิดร้านใหม่ ขึ้นบ้านใหม่ วันเกิด หรือของขวัญสำหรับเยี่ยมคนไข้ ดอกไม้มีบทบาทอยู่อย่างสำคัญทั้งนั้น แม้กระทั่งในงานศพ ดอกไม้ก็ยังเป็นหรีดหรือมาลัย ที่แสดงถึงความโศกเศร้าอาลัยต่อคนที่จากไปได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ลัดดาวัลย์ บุญรัตนกรกิจ(2535: บทนำ) ได้ยกคำจำกัดความของยาสมุนไพรและการนำดอกไม้มาผลิตเป็นยาบำบัดรักษาโรคไว้ดังนี้ “ยาสมุนไพร” หมายความว่า ยาที่ได้จากพฤกษชาติ สัตว์ หรือแร่ ซึ่งมีได้ผสมปรุง หรือแปรสภาพ ยาสมุนไพรส่วนใหญ่ที่ใช้กันมากมาจากพืช ส่วนของพืชสมุนไพรที่ใช้เป็นยามี 5 ส่วน ซึ่งจะเก็บในระยะที่มีปริมาณตัวยานในพืชสูงสุด และหนึ่งในห้าส่วนของพืชสมุนไพรคือ ส่วนดอก จะเก็บในระยะดอกเริ่มบาน เช่น ดอกลำโพง มีฤทธิ์แก้หอบหืด ส่วนดอกกานพลูซึ่งมีฤทธิ์เป็นยาชาเฉพาะที่ สำหรับใช้แก้ปวดฟัน ต้องเก็บขณะยังตูมอยู่ เป็นต้น

วันดี กฤษณพันธ์ (2538: บทนำ) ยกตัวอย่างดอกไม้สมุนไพรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เกือบทุกส่วนดังนี้ บัวหลวง ดอกใช้เป็นดอกไม้บูชาพระ เกสรใช้เป็นยาหอมและยารักษาหัวใจ กลีบบัวตากแห้งใช้ฆวนบุหรื ใบบัวใช้ห่อของ เมล็ดบัวและรากบัวใช้เป็นอาหารและยาเย็น ดีบัวใช้เป็นยาขยายหลอดเลือดที่ไปเลี้ยงหัวใจ เป็นต้น กรณีดังเช่นบัวหลวงนี้สามารถจัดเป็นสมุนไพรสารพัดประโยชน์ได้

ประเทืองศรี สินชัยศรี (2547: 11, 128) กล่าวถึงการนำดอกไม้ไทยมาใช้ในการบำบัดร่างกายและปรุงแต่งอารมณ์ไว้ดังนี้ ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น ภูมิอากาศเหมาะกับการเจริญเติบโตของพืชนานาชนิด ทำให้มีพืชพรรณธัญญาหารมากมาย รวมทั้งไม้ดอกไม้ประดับ และต้นไม้ที่มีกลิ่นหอมให้น้ำมันหอมระเหยที่มีประโยชน์มากมายหลายแขนง ซึ่งหนึ่งในประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ก็คือ การนำมาใช้บำบัดร่างกายและปรุงแต่งอารมณ์ ซึ่งเป็นวิธีการบำบัดจากธรรมชาติ โดยนำน้ำมันหอมระเหยที่กลั่นและสกัดได้จากส่วนต่างๆ ของพืชสมุนไพร เครื่องเทศ และไม้หอมตามธรรมชาติมาใช้เพื่อช่วยให้สุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจมีพลานามัยที่สมบูรณ์เพราะศาสตร์ในการบำบัดรักษาโรคด้วยกลิ่นหอมนี้สามารถช่วยป้องกันหรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยต่างๆ ได้ เนื่องจากน้ำมันหอมระเหยที่สกัดจากพืชหรือเอสเซนส์เชียล ออยล์(Essential Oils) นี้มีสรรพคุณในการช่วยทำให้จิตใจเบิกบาน สดชื่น กระปรี้กระเปร่า ผ่อนคลาย และทำให้สงบ อโรมาเทอราพี ช่วยผ่อนคลายความเครียด การลดความเครียดใน สภาวะปัจจุบันได้ถือว่เป็นทางเลือกที่ดีที่น่าทดลองนำมาใช้

บุษบา จังพานิชย์กุล(2549: บทนำ) ได้กล่าวถึงเรื่องไม้สิริมงคลโดยสรุปดังนี้ นอกเหนือจากร่มเงาและความเย็นกายสบายตาที่ได้รับจากต้นไม้และดอกไม้แล้ว ต้นไม้และดอกไม้เหล่านั้น ยังมีพลังบางอย่างแฝงอยู่ภายใน สามารถบันดาลให้ผู้ปลูกและผู้อยู่อาศัยในบ้านได้รับพลังที่เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ไม้มงคลนี้แบ่งได้หลายประเภท อาทิเช่น ไม้สิริมงคลในพุทธศาสนา พันธุ์ไม้มงคลประจำราศีเกิด ไม้สิริมงคลสำหรับปรับดวงจัญในบริเวณบ้านเรือน นอกจากนี้ พันธุ์ไม้พระราชทานประจำจังหวัดทั้ง 76 จังหวัดก็จัดว่าเป็นไม้สิริมงคลด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ไทย สามารถกล่าวสรุปได้ว่า ดอกไม้ไทยมีคุณประโยชน์ บทบาท และความสำคัญมากมายมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ควรค่าแก่การศึกษาหาความรู้อย่างยิ่ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างแบบเรียน และนำแบบเรียนไปทดลองใช้ ซึ่งแบบเรียนนี้เป็นแบบเรียนสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ไทย ในการสร้างแบบเรียนนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการโดยลำดับดังนี้ คือ การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพแบบเรียน การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่างๆ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรเป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย- ญี่ปุ่น ซอยสุขุมวิท 33 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย- ญี่ปุ่น จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ด้วยการพิจารณาพื้นฐานความรู้ภาษาไทย คือ เรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 240 ชั่วโมง สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

2.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่องดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย

บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทสำคัญของวัฒนธรรมของดอกไม้ และความหมายที่คนไทยได้ให้กับดอกไม้เหล่านั้น

บทที่ 3 ดอกไม้มงคล

มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดความเชื่อของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ใน
ความหมายที่ตีความเป็นสิริมงคล

บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร

มีเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยที่นำดอกไม้มาเป็นเครื่องยาเพื่อการรักษาโรค

บทที่ 5 ดอกไม้ในสำนวนไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับถ้อยคำภาษาในสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนแบบทดสอบ
ท้ายบทเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

3. การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน แบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพแบบเรียนดังนี้

3.1 ประเมินโดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำแบบเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบท้ายบทเรียน แบบทดสอบหลังเรียน
และแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา
ภาษา รูปแบบ แบบทดสอบ แผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ผลการตรวจสอบแบบเรียนของผู้เชี่ยวชาญ สรุปประเด็นสำคัญของการแก้ไขปรับปรุงดังนี้

1. ปรับปรุงวรรคตอนให้ถูกต้อง
2. ปรับปรุงการจัดวางภาพและขนาดของภาพให้สวยงามและเป็นระเบียบ
3. ตัดภาพที่ดูไม่ชัดเจนและไม่จำเป็นออก
4. แก้ไขคำถามที่ไม่ชัดเจนในแบบทดสอบให้ชัดเจนขึ้น
5. แก้ไขคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นให้ถูกต้อง
6. เพิ่มบรรณานุกรมในแบบเรียน
7. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้อง
8. เพิ่มกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ให้น่าสนใจขึ้น

3.2 ประเมินโดยการทดลองกับกลุ่มย่อย

หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นและคำแนะนำ
เกี่ยวกับข้อบกพร่องต่างๆ นำไปปรับปรุง โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำมา
ทดลองกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงแบบเรียนต่อไป ซึ่งการทดลองใช้มี 3 ครั้งคือ

ครั้งที่ 1 เป็นการตรวจสอบข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการใช้แบบเรียน โดยให้ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน ลองใช้แบบเรียนและทำแบบทดสอบ แล้วผู้วิจัยสังเกต ซักถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนและแบบทดสอบ เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุง

จากผลการทดลองกับผู้เรียนจำนวน 1 คน ได้พบข้อบกพร่องของแบบเรียนและแบบทดสอบ โดยการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

1. ไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์บางคำในบทอ่าน ควรอธิบายความหมายคำศัพท์ยากนั้นๆ ด้วย

2. คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นบางคำยังไม่ตรงกับคำศัพท์ภาษาไทย ควรขยายความเพิ่ม

3. คำถามบางคำถามยากเกินไป ควรปรับให้ง่ายขึ้น

หลังจากการทดลองหาคุณภาพของแบบเรียนครั้งที่ 1 แล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบเรียนและแบบทดสอบเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ครั้งที่ 2 เป็นการตรวจสอบแนวโน้มของประสิทธิภาพแบบเรียน โดยให้ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกันในการอ่าน คือ อ่อน ปานกลาง และเก่ง ใช้แบบเรียนและทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยสังเกต ซักถามความเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนและแบบทดสอบ เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

จากผลการทดลองกับผู้เรียนจำนวน 3 คน ได้พบข้อบกพร่องของแบบเรียนและแบบทดสอบ โดยการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อความในบทอ่านบางตอนยาก ควรปรับภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น

2. เปลี่ยนขนาดตัวอักษรในบทอ่านให้ใหญ่ขึ้นเพื่อต่อการอ่าน

หลังจากทดลองหาคุณภาพแบบเรียนครั้งที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบเรียนและแบบทดสอบให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ครั้งที่ 3 นำแบบเรียนที่ปรับปรุงแล้วครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างชาวญี่ปุ่น จำนวน 6 คน เพื่อหาประสิทธิภาพแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยตามเกณฑ์ 80/80

4. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพแบบเรียน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ดังนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นจำนวน 6 คน โดยดำเนินการทดลองระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 ใช้เวลาทดลอง 3 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 7 วัน ตามกำหนดการในตารางดังนี้

ตาราง 1 ระยะเวลาในการทดลอง

สัปดาห์ที่	คาบที่	ขั้นตอนและเนื้อหา	เวลา
1	1	ปฐมนิเทศและทำแบบทดสอบก่อนเรียน	45 นาที
	2	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
2	1	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
	2	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 3 ดอกไม้มงคล และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
	3	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
3	1	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 5 ดอกไม้ในสำนวนไทย และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
	2	ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง “ดอกไม้ไทย” รวมทั้ง 5 บท	40 นาที

เมื่อทดลองเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้คือ

ตาราง 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย”
สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายบุคคล

ผู้เรียน คนที่	ก่อน	หลัง	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5
	เรียน	เรียน	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5
	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม
	30	30	10	10	10	10	10
1	18	30	10	10	10	10	10
2	20	30	10	10	10	10	10
3	16	29	10	10	10	10	10
4	18	28	10	10	7	10	6
5	18	29	8	10	10	10	10
6	18	29	10	10	10	10	10

5. การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนจากแบบทดสอบ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และ
อังคณา สายยศ. 2531: 59)

สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น โดยใช้สูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2532: 495-496)

สูตรที่ 1

$$E1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

สูตรที่ 2

$$E2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นแบบทดสอบในบทเรียน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน
	E2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบรวมหน่วย คิดเป็นร้อยละ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนทุกบท
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายบทเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนทุกบท

5.3 สถิติศึกษาผลก้าวหน้าของผู้เรียนในการทดลองก่อนและหลังเรียนด้วยแบบเรียน เรื่อง “ดอกไม้ไทย” ทั้ง 5 บท โดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Sample (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ 2540: 248)

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และก่อนเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของ d แต่ละตัว ยกกำลังสอง
	$(\sum D)^2$	แทน	การเอาผลรวมของ d มายกกำลังสอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ศึกษาประสิทธิภาพแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียน
ชาวญี่ปุ่น ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ค่าร้อยละ

6.2 ศึกษาผลความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เรียนแบบเรียน เรื่อง “ดอกไม้ไทย” โดยเปรียบเทียบ
คะแนนก่อนการทดลอง และ คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียน เรื่อง “ดอกไม้ไทย” ทั้ง 5 บท
โดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Sample

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการที่ได้นำแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตารางที่ แล้วนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูล ที่ได้จากการทดลองมาศึกษา เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น โดยใช้เกณฑ์ 80/80 และศึกษาผลความก้าวหน้าของผู้เรียนแบบเรียนเรื่อง ดอกไม้ไทย โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนเรื่อง ดอกไม้ไทยทั้ง 5 บท โดยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
ΣX	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท
ΣF	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนครบทั้ง 5 บท
E1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นแบบทดสอบในบทเรียนคิดเป็นร้อยละ จากการทำแบบทดสอบท้ายบท
E2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่คิดเป็นร้อยละ จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนครบทั้ง 5 บท
A	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครบทั้ง 5 บท

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวแรก (E1)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครบทั้ง 5 บท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวหลัง (E2)

3. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80 (E1/E2)

4. ศึกษาผลความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย โดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครบทั้ง 5 บท โดยใช้สถิติ t – test สำหรับ Dependent Sample

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาประสิทธิภาพแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล จากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 3 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย บทเรียนที่ 1-5

คนที่	บทที่ 1 คะแนนเต็ม	บทที่ 2 คะแนนเต็ม	บทที่ 3 คะแนนเต็ม	บทที่ 4 คะแนนเต็ม	บทที่ 5 คะแนนเต็ม
	10	10	10	10	10
1	10	10	10	10	10
2	10	10	10	10	10
3	10	10	10	10	10
4	10	10	7	10	6
5	8	10	10	10	10
6	10	10	10	10	10
ΣX	58	60	57	60	56
\bar{x}	9.66	10	9.5	10	9.33
E1	96.66	100.00	95.00	100.00	93.33

จากตาราง 3 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยแต่ละบท คิดเป็นร้อยละ 93.33 -100.00 ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1=80$) โดยมีประสิทธิภาพร้อยละตามลำดับต่อไปนี้

บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 96.66
บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 100.00
บทที่ 3 ดอกไม้มงคล	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 95.00
บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 100.00
บทที่ 5 ดอกไม้ในสวนของไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 93.33

ประสิทธิภาพข้างต้นแสดงว่าบทเรียนแต่ละบทรวม 5 บท ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1=80$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ทั้ง 5 บท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวหลัง ($E2$)

ตาราง 4 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย ทั้ง 5 บท

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คะแนนเต็ม 30
1	30
2	30
3	29
4	28
5	29
6	29
ΣF	175
\bar{x}	29.16
$E2$	97.20

จากตาราง 4 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ด้วยแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยทั้ง 5 บท คิดเป็นร้อยละ 97.20 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวหลังที่กำหนดไว้ ($E2=80$)

แสดงให้เห็นว่าแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิตไทยมากขึ้น และได้พัฒนาทักษะการอ่าน รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ วงศ์พท์ให้แก่ผู้เรียน

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่องดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2=80/80$)

ตาราง 5 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2=80/80$)

บทที่	เรื่อง	E1	E2
1	ดอกไม้ประจำชาติไทย	96.66	
2	ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย	100.00	
3	ดอกไม้มงคล	95.00	
4	ดอกไม้สมุนไพร	100.00	
5	ดอกไม้ในสำนวนไทย	93.33	
	รวมเฉลี่ย 5 บท	96.99	97.20

จากตาราง 5 ผู้วิจัยพบว่าแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นทั้ง 5 บทมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยมีประสิทธิภาพค่าเฉลี่ยทั้ง 5 บทเรียน คือ $E1 = 96.99$ และประสิทธิภาพคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครบทั้ง 5 บท คือ $E2 = 97.20$

ประสิทธิภาพข้างต้นแสดงว่า แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้เป็นการเรียนการสอนได้

4. ศึกษาผลความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ครบทั้ง 5 บท ซึ่งได้ผลวิเคราะห์ตามตารางดังนี้

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย 5 บท

คนที่	คะแนนทดสอบ				ค่า t
	ก่อนเรียน คะแนนเต็ม 30	หลังเรียน คะแนนเต็ม 30	ผลต่าง	ผลต่าง ยกกำลังสอง	
1	18	30	12	144	
2	20	30	10	100	
3	16	29	13	169	**23.39
4	18	28	10	100	
5	18	29	11	121	
6	18	29	11	121	
คะแนนรวม	108	175	67	755	
คะแนนเฉลี่ย	18	29.16	$\sum D = 67$	$\sum D^2 = 755$	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ df = 5 , t = 2.0150

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าผลคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น ของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย โดยค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า tวิกฤตที่ได้จากการเปิดตาราง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ ผู้เรียนที่เรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าสูงกว่าก่อนการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ข้างต้นแสดงว่า การใช้แบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยในการเรียนการสอน สามารถเพิ่มความรู้เรื่องวัฒนธรรม รวมทั้งสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และสามารถเพิ่มพูนความรู้วงศัพท์แก่ผู้เรียนมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาการขาดแคลนแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นระดับกลางที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่มีการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ ชาวญี่ปุ่นสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีการสอดแทรกวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกนึกคิด คติความเชื่อ และวิถีชีวิตของชาวไทย ส่วนการนำเรื่องราวของดอกไม้ไทยมาเขียนเป็นเนื้อหาของแบบเรียนเนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจทั้งสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชาวญี่ปุ่นที่มีแนวคิดและวัฒนธรรมเชื่อมโยงผูกพันกับดอกไม้อย่างมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาษาและวัฒนธรรม เรื่องการสร้างแบบเรียน และเรื่องดอกไม้ไทยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง‘ดอกไม้ไทย’ สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่าน เพิ่มพูนวงศัพท์ให้แก่ตนเอง และสร้างเสริมประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่ ดอกไม้ประจำชาติไทย ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย ดอกไม้มงคล ดอกไม้สมุนไพร ดอกไม้ในตำนานไทย

เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยอันได้แก่ แบบเรียน แบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอเครื่องมือวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเนื้อหา ภาษา รูปแบบ และให้คำแนะนำ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบเรียนที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองสอนกับกลุ่มย่อยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมข้อบกพร่องมา ปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นซึ่งเรียนภาษาไทยอยู่ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย- ญี่ปุ่น จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้เรียนที่เรียนมาแล้ว 240 ชั่วโมง จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพแบบเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อศึกษาความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวต่อไปในการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านของผู้เรียน เพิ่มพูนความรู้วงศัพท์ อีกทั้งเป็นแนวทางในการสร้างแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ทำให้ชาวต่างชาติเข้าใจวัฒนธรรมและแนวคิดของชาวไทย อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนไทยอย่างถูกต้อง และเมื่อนำแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยมาทำการทดลองตามกระบวนการในการหาประสิทธิภาพแบบเรียน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์นั้นปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ได้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น 5 บท ดังนี้

- บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย
- บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย
- บทที่ 3 ดอกไม้มงคล
- บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร
- บทที่ 5 ดอกไม้ในสวนไทย

การนำเสนอเนื้อหาแต่ละบทประกอบด้วย ตัวอักษรอธิบายเนื้อหา คำศัพท์น่ารู้ ภาพประกอบแบบทดสอบท้ายบทเรียน และเรื่องน่ารู้

2. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่องดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพ 96.99 / 97.20 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ของบทเรียนทั้ง 5 บท อยู่ระหว่าง 93.33 – 100.00 ซึ่งมีประสิทธิภาพตัวแรก(E1) เฉลี่ยเป็น 96.99 และประสิทธิภาพตัวหลัง(E2) เป็น 97.20

แสดงว่าแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย ” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นแบบเรียนในการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวญี่ปุ่นได้

3. การเรียนด้วยแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่าการใช้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ในการเรียนการสอน สามารถเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิต และแนวคิดของชาวไทย สามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และการขยายวงศัพท์ให้แก่ผู้เรียนมากขึ้นได้

อภิปรายผล

จากการวิจัยแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาอภิปรายผลดังนี้

1. ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนแต่ละบทของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1 = 80$) ดังมีรายละเอียดดังนี้

บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 96.66
บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 100.00
บทที่ 3 ดอกไม้มงคล	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 95.00
บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 100.00
บทที่ 5 ดอกไม้ในสำนวนไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 93.33

ประสิทธิภาพตัวแรกของบทเรียนเฉลี่ยมีค่าประสิทธิภาพเป็น 96.99 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1 = 80$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและดอกไม้ไทย ได้รับการประเมินประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนแรก ได้รับการประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำด้านเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่สอง ได้นำไปทดลองกับกลุ่มย่อยที่ไม่ใช่ กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการให้เรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย และทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้านเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ และรวบรวมข้อบกพร่องนำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบเรียนมีประสิทธิภาพ แล้วจึงนำไปทำการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน ผลปรากฏว่าบทเรียนทุกบทผ่านเกณฑ์ ประสิทธิภาพตัวแรกตามที่กำหนดไว้ ($E1 = 80$)

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าค่าประสิทธิภาพร้อยละของแต่ละบทเรียนมีความแตกต่างกัน บทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงที่สุด $E1 = 100.00$ คือ บทเรียนที่ 2 เรื่องดอกไม้กับวันสำคัญของไทย และ บทเรียนที่ 4 เรื่องดอกไม้สมุนไพร เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้มาบ้างแล้ว โดยสังเกตได้จากการพูดคุยและคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียน ส่วนบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละต่ำที่สุด $E1 = 93.33$ คือ บทเรียนที่ 5 เรื่องดอกไม้ในสำนวนไทย และรองลงมาคือ $E1 = 95.00$ คือ บทเรียนที่ 3 เรื่องดอกไม้มงคล เพราะผู้เรียนไม่มีความรู้มาก่อน และเป็นเนื้อหาที่ยาก เนื่องจาก ดอกไม้ในสำนวนไทยเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสำนวนภาษา การเปรียบเทียบมุมมองของคนไทย ส่วน ดอกไม้มงคล ก็มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคติความเชื่อของคนไทยที่มีเรื่องศาสนา แนวคิด และวัฒนธรรมเฉพาะ ตนเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นบทเรียนที่มีความยากซึ่งทำให้ค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าบทเรียนอื่นๆ อาจจะต้องเพิ่มเวลาในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านเนื้อหา เรียนรู้คำศัพท์ และซักถามพูดคุยกับครูผู้สอนให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. ค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนรวมทั้ง 5 บท และประสิทธิภาพคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนแบบเรียนทั้ง 5 บท มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ $E1 = 96.99$ และ $E2 = 97.20$ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ไทยที่ ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นให้ความสนใจ ทำให้ผู้เรียนได้อ่านบทอ่านที่มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นวิถีชีวิต แนวคิด คติความเชื่อของชาวไทย และได้เรียนรู้คำศัพท์ทางวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 15) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญในการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษาให้แก่ชาวต่างชาติไว้ว่า ความรู้ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาเป็นอย่างยิ่ง และในการที่ครูสอนภาษา ต้องสนใจการศึกษาวัฒนธรรม ไม่ใช่เพราะเราต้องการสอนวัฒนธรรมของชนชาติอื่น แต่เพราะมีความจำเป็นในการสอนภาษา ถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่ กันไปด้วยแล้วก็เหมือนกับเราสอนสัญลักษณ์ ที่ไม่มีความหมาย ดังนั้นการสอนภาษาไปพร้อมกับการสอนวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนแล้ว ยังทำให้มีสายตากว้างไกล มองโลกในแง่ดี ยอมรับสิ่งแปลกไปจากตน และยังมีผลต่อความเข้าใจภาษาดีกว่าการเรียนรู้อัตโนมัติ อย่างเดียว ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ จอห์นสตัน (Johnston, 1967: 75-77) ที่ว่า การเรียนภาษาต่างประเทศนั้น เป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดี ระหว่างประเทศอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยความเข้าใจในวัฒนธรรมของเขาผู้สอนจึงควรให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของผู้ที่เป็นเจ้าของภาษานั้นๆ ด้วย จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และความพร้อมที่จะติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้นบทเรียนแต่ละบทใช้ภาษาง่ายๆ เรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับ แบบเรียนมีภาพสีของดอกไม้ไทยประกอบ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาจากการอ่านมากขึ้น รูปเล่มมีสีสันดึงดูดผู้เรียนให้สนใจ ตื่นตัว มีการตั้งคำถามให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ ทำให้เกิดการพัฒนารการเรียนรู้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ หทัย ต้นหยง (2528: 41-43) ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีเชื่อมต่อกันของการตอบสนอง ของ เอ็ดเวิร์ด แอล ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) ซึ่งเชื่อว่าการทำงานของสมองมนุษย์ประกอบด้วยสถานการณ์เดิมซึ่งเชื่อมต่อกับสถานการณ์สิ่งเร้า และการตอบสนองที่ได้รับมาใหม่ ในแง่ของการสร้างหนังสือเรียนจะต้องกำหนดสถานการณ์จำลองไว้อย่างหลากหลาย ทั้งการจัดรูปเล่มที่มีสีสัน มีภาพตื่นตาตื่นใจ ตัวอย่างเหตุการณ์ และการตั้งปัญหาให้คิด เรายังให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ซึ่งทั้งนี้ การทดลองครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่ใช้เครื่องมือวิจัยอันได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลัง การใช้แบบเรียน แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นและแบบทดสอบหลังเรียนทั้ง 10 บท ทั้งผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง เป็นผลทำให้การทดลองเป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนเรื่องดอกไม้ไทยครบทั้ง 5 บท มีค่าเฉลี่ยคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนมีความก้าวหน้าสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้แบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยเป็นแบบเรียนในการเรียนการสอน สามารถเพิ่มความรู้ทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการอ่าน เพิ่มความรู้วงศัพท์แก่ผู้เรียนมากขึ้นและเป็นแบบเรียนที่มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทยของผู้เรียน เนื้อหาน่าสนใจ ไม่ซับซ้อนเกินไป ใช้เวลาพอเหมาะ ผู้เรียนจึงไม่เกิดความเบื่อหน่าย เกิดแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยในระดับสูงยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่าน สอดคล้องกับ สมพงษ์ วิทาศักดิ์พันธ์ุ (2545: 151) ซึ่งกล่าวว่า วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจบทเรียนได้อย่างถ่องแท้ก็คือการลงมือสร้างและพัฒนาบทเรียนด้วยตนเอง การสร้างบทเรียนเช่นนี้ ผู้สอนต้องมีแนวคิดที่แน่นอน มีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีภาพจินตนาการถึงผู้เรียนว่าเป็นอย่างไรด้วย เท่ากับว่าในการสร้างบทเรียนนั้น ผู้สอนได้วิเคราะห์บทเรียนและวิเคราะห์ผู้เรียนในเวลาเดียวกัน ทำให้การสร้างบทเรียนเป็นไปตามความเข้าใจและแนวคิดของผู้สอนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) และเมื่อผู้เรียนชาวญี่ปุ่นเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยครบทุกบทแล้ว ผู้เรียนมีความก้าวหน้าสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน เพราะค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยครบทั้ง 5 บท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่าสามารถนำแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การใช้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ผู้สอนสามารถกำหนดกิจกรรมได้หลากหลายตามระดับความสามารถของผู้เรียน และสามารถปรับกิจกรรมให้มีการฝึกฝนทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์และเขียนแผนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.2 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ผู้เรียนระดับกลางที่เรียนภาษาไทยมาแล้ว 300 ชั่วโมงขึ้นไป สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เพราะมีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และในแบบเรียนมีคำศัพท์ มีคำอธิบายความหมาย มีรูปภาพ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องในบทอ่านง่ายขึ้น ผู้เรียนสามารถทดสอบความเข้าใจจากการทำแบบทดสอบหลัง

บทเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบความเข้าใจเนื้อหาและความหมายคำศัพท์ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความถูกต้องกับเฉลยแบบทดสอบซึ่งมีอยู่หลังแบบเรียนได้ ส่วนผู้เรียนระดับกลางที่เรียนภาษาไทยต่ำกว่า 300 ชั่วโมง ควรมีผู้สอนเป็นผู้อธิบายขยายความเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นนี้ น่าจะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีสำหรับทั้งผู้สอนและผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่กำลังเรียนภาษาไทยระดับกลาง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองสร้างแบบเรียนสำหรับชาวญี่ปุ่นหรือชาวต่างชาติเพื่อสอนวัฒนธรรมไทยในด้านอื่นๆ และควรเป็นวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิต แสดงแนวคิด ค่านิยม และคติความเชื่อของชาวไทย ซึ่งชาวต่างชาติที่มาอาศัยอยู่ในประเทศไทยให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมเหล่านั้น ซึ่งจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมไทยด้วยความเข้าใจและมีความสุข

2.2 ควรมีการวิจัยพัฒนาแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติเพื่อสอนวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ ในรูปแบบมัลติมีเดีย ซีดีรอม (CD-Rom) เพื่อใช้เป็นสื่อในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการทั้งของผู้สอนและผู้เรียนได้กว้างขวางขึ้น

บรรณานุกรม

- กานดา ณ ถลาง. (2512). ชุมทางวิชาการ สารระสำคัญและวิธีศึกษาความรู้วิชาการบางแขนง.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. ถ่ายเอกสาร.
- โฆษา อาริยา. (2537). พจนานุกรมไทย-ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑารัตน์ ธาณี. (2543). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด
เพื่อการสื่อสารและความเข้าใจในวัฒนธรรมทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิคบทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬารัตน์ เตชะโชควิวัฒน์. (2546). พจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น).
- เจิ่น เกิม ตู. (2552). ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวเวียดนาม เรื่อง “วันสำคัญ
ของไทย”. สารนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2532). สื่อการสอนระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชวลีพร สุสุวรรณ. (2549). สำนวน-โวหาร สุภาษิต-คำพังเพย. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ธวัช ปุณโณทก. (2526). วิวัฒนาการหนังสือแบบเรียนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา วิจาระนันท์. (2551). การสร้างแบบเรียนเรื่องการทำบุญ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ.
สารนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัณฑิต โรจน์อารยานนท์. (2550). รู้จักไทย เข้าใจญี่ปุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- บุษบา จังพานิชย์กุล. (2549). ไม่สิริมงคล. กรุงเทพฯ: คอมม่า ดีไซน์แอนด์พริ้นท์.
- ประเทืองศรี สิ้นชัยศรี. (2547). พรรณพืชหอมและน้ำมันระเหย. นนทบุรี: นีออน บুক มีเดีย.
- ปรียา อุนรัตน์. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ
และสัมฤทธิ์ผลในการอ่านภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- พนิดา สุนทรวิภาต. (2533). *การศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและความเข้าใจในวัฒนธรรม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรพร หิรัญภัทร์. (2548). “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนภาษาที่สอง”. ใน *ภาษาและวัฒนธรรม (ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2548)*. หน้า 82-92.
- ยุพา ชุ่มสนิท. (2540). *การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน.
- ลัดดาวัลย์ บุญรัตนกรกิจ. (2535). *สมุนไพรรักษาไข้*. กรุงเทพฯ: แทนทองปรีณดีง เซอร์วิส.
- วันดี กฤษณพันธ์. (2538). *สมุนไพรรักษาโรคประโยชน์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิจิตรมาตรา, ชุน (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2543). *สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิชัย อภัยสุวรรณ. (2521). *ดอกไม้เมืองไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ประสิทธิ์การพิมพ์.
- (2520). *ดอกไม้เมืองไทย ชุดที่ 2*. กรุงเทพฯ: ประเสริฐศิริ.
- วิไลพร ธนสุวรรณ; และต่อพงศ์ วรรณวาที. (2549). *การพัฒนาความรู้ด้านวัฒนธรรมภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านคอมพิวเตอร์เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- สมพงษ์ วิทาศ์กดีพันธุ์. (2545). “การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ” ใน *แบบเรียนภาษาไทยเบื้องต้นในบริบทไทยศึกษาสำหรับชาวต่างชาติ*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย. โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านการเรียนการสอนภาษาไทยบนฐานะของไทยคดีศึกษา. หน้า 145-161.
- (2549). *การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ*. เชียงใหม่: มิ่งเมือง.
- สมพร โกมารทัต. (2548). *การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมการสอนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาที่สองระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น: รายงานผลการวิจัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- สุณีย์ อัดศาสตร์. (2526). *ความเป็นมาแบบเรียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุธนบุรี.
- สุพรรณวิภา วัฒนบุณย์. (2523). *เปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับการสอนภาษาอังกฤษแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางใหญ่* ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัทธรา สุภาพ. (2528). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัย ตันหยง. (2528). *เอกสารคำสอน นส. 425 การเขียนหนังสือแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรถรัตน์ รัตนสกุล. (2546). *การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดลักษณะทางภาษา*. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ. (2527). *การวิเคราะห์เนื้อหาวัฒนธรรมในหนังสือเรียนและคู่มือครูภาษาอังกฤษ รายวิชา อ 411 ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี จิตดีโสภา. (2536). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและพฤติกรรมการตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารีรัตน์ ดอกสี. (2541). *การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย ไชยานนท์. (2550). *พจนานุกรมไทย ๑๒๐๐ ล้านวนชวนคิด สุภาษิต คำพังเพยและคำอุปมาอุปไมยไทย (ฉบับสมบูรณ์)*. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี.

Good, Carter Victor. (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw-Hill book Company. Inc.

Johnston, Majorie G. (1967). *How can Modern Language Teaching Promote International Understanding?*. in *Foreign Language Teaching*. New York: The Macmillan Company.

ภาคผนวก ก
บัญชีตาราง

บัญชีตาราง

ตารางแสดงผลการประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

ตาราง ระยะเวลาในการทดลอง

ตาราง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายบุคคล

ตาราง แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทของแบบเรียนเรื่อง ดอกไม้ไทย บทเรียนที่ 1-5

ตาราง แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนเรื่อง ดอกไม้ไทย ทั้ง 5 บท

ตาราง แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2=80/80$)

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนน ทดสอบก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย 5 บท

ตารางแสดงผลการประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย”
สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ที่	รายการ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ด้านรูปเล่ม ภาพ และตัวอักษร					
	1.1 การออกแบบหน้าปก	2	1			
	1.2 ขนาดรูปเล่ม	1	2			
	1.3 จำนวนภาพและการจัดวางภาพ	2	1			
	1.4 ความสวยงามของภาพ	2	1			
	1.5 ลักษณะตัวอักษรภาษาไทย	2	1			
	1.6 ขนาดตัวอักษรภาษาไทย	1	2			
2	ด้านเนื้อหาและภาษา					
	2.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1	2			
	2.2 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน	2	1			
	2.3 เนื้อหามีความน่าสนใจต่อผู้เรียน	2	1			
	2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน		2	1		
	2.5 ระดับความยากง่ายของศัพท์		2	1		
	2.6 แบบทดสอบสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	1	2			

ตาราง ระยะเวลาในการทดลอง

สัปดาห์ที่	คาบที่	ขั้นตอนและเนื้อหา	เวลา
1	1	ปฐมนิเทศและทำแบบทดสอบก่อนเรียน	45 นาที
	2	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
2	1	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
	2	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 3 ดอกไม้มงคล และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
	3	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
3	1	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 5 ดอกไม้ในสำนวนไทย และทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน	1 ชั่วโมง 30 นาที
	2	ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง “ดอกไม้ไทย” รวมทั้ง 5 บท	40 นาที

ตาราง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย”
สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายบุคคล

ผู้เรียน คนที่	ก่อน เรียน	หลัง เรียน	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5
	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม	คะแนน เต็ม
	30	30	10	10	10	10	10
1	18	30	10	10	10	10	10
2	20	30	10	10	10	10	10
3	16	29	10	10	10	10	10
4	18	28	10	10	7	10	6
5	18	29	8	10	10	10	10
6	18	29	10	10	10	10	10

ตาราง แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทของแบบเรียนเรื่อง
ดอกไม้ไทย บทเรียนที่ 1-5

คนที่	บทที่ 1 คะแนนเต็ม	บทที่ 2 คะแนนเต็ม	บทที่ 3 คะแนนเต็ม	บทที่ 4 คะแนนเต็ม	บทที่ 5 คะแนนเต็ม
	10	10	10	10	10
1	10	10	10	10	10
2	10	10	10	10	10
3	10	10	10	10	10
4	10	10	7	10	6
5	8	10	10	10	10
6	10	10	10	10	10
ΣX	58	60	57	60	56
\bar{x}	9.66	10	9.5	10	9.33
E1	96.66	100.00	95.00	100.00	93.33

ตาราง แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย
ทั้ง 5 บท

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คะแนนเต็ม 30
1	30
2	30
3	29
4	28
5	29
6	29
ΣF	175
\bar{x}	29.16
E2	97.20

ตาราง แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทยสำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น
ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2=80/80$)

บทที่	เรื่อง	E1	E2
1	ดอกไม้ประจำชาติไทย	96.66	
2	ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย	100.00	
3	ดอกไม้มงคล	95.00	
4	ดอกไม้สมุนไพร	100.00	
5	ดอกไม้ในสวนไทย	93.33	
	รวมเฉลี่ย 5 บท	96.99	97.20

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบ
ก่อนเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแบบเรียนเรื่องดอกไม้ไทย 5 บท

คนที่	คะแนนทดสอบ				ค่า t
	ก่อนเรียน คะแนนเต็ม 30	หลังเรียน คะแนนเต็ม 30	ผลต่าง	ผลต่าง ยกกำลังสอง	
1	18	30	12	144	
2	20	30	10	100	
3	16	29	13	169	**23.39
4	18	28	10	100	
5	18	29	11	121	
6	18	29	11	121	
คะแนนรวม	108	175	67	755	
คะแนนเฉลี่ย	18	29.16	$\sum D = 67$	$\sum D^2 = 755$	

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
แบบประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย”
สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศช 0519.12/3960

วันที่ 30 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นางศศิธร มัดซีโมโคะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น” โดยมี อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พัธนี โชติกเสถียร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางศศิธร มัดซีโมโคะ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/3๑๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓๐ สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

เนื่องด้วย นางศศิธร มัดซีโมโตะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง
“แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น” โดยมี อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทร์
พันธุ์พานิช เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้
นางศศิธร มัดซีโมโตะ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-755-0289

ที่ ศธ 0519.12/3๑๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายโทรุ กิจุควา

เนื่องด้วย นางสาวศศิธร มัตซีโมโตะ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง
“แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น” โดยมี อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบเรียน
ภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศศิธร มัตซีโมโตะ
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-755-0289

แบบประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียน

ผู้เชี่ยวชาญ.....

เรื่อง แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง "ดอกไม้ไทย" สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

ที่	รายการ	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านรูปเล่ม ภาพ และตัวอักษร						
	1.1 การออกแบบหน้าปก						
	1.2 ขนาดรูปเล่ม						
	1.3 จำนวนภาพและการจัดวางภาพ						
	1.4 ความสวยงามของภาพ						
	1.5 ลักษณะตัวอักษรภาษาไทย						
	1.6 ขนาดตัวอักษรภาษาไทย						
2	ด้านเนื้อหาและภาษา						
	2.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
	2.2 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน						
	2.3 เนื้อหามีความน่าสนใจต่อผู้เรียน						
	2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน						
	2.5 ระดับความยากง่ายของศัพท์						
	2.6 แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						

ข้อเสนอแนะ.....

ความหมายของระดับการประเมิน

- 5 หมายถึง แบบเรียน ดี เหมาะสม มากที่สุด
- 4 หมายถึง แบบเรียน ดี เหมาะสม มาก
- 3 หมายถึง แบบเรียน ดี เหมาะสม ปานกลาง

- 2 หมายถึง แบบเรียน ดี เหมาะสม น้อย
- 1 หมายถึง แบบเรียน ดี เหมาะสม น้อยที่สุด

ภาคผนวก ค
แผนการจัดการเรียนรู้
แบบทดสอบก่อนเรียน
แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น
แบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ดอกไม้ประจำชาติไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

ดอกไม้ประจำชาติไทย คือ ดอกราชพฤกษ์ ซึ่งมีลักษณะของดอกและสีที่สวยงาม ส่วนต่างๆ ของราชพฤกษ์มี ประโยชน์มากมาย จึงได้รับเลือกให้เป็นต้นไม้ประจำชาติและดอกไม้ประจำชาติ ราชพฤกษ์เป็นต้นไม้ที่ขึ้นได้ดีทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทำให้มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ในฤดูร้อนจะเป็นเวลาที่ราชพฤกษ์ออกดอกบานสะพรั่งสวยงาม สร้างความประทับใจให้แก่ผู้พบเห็น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะและประโยชน์ของดอกราชพฤกษ์ และเห็นคุณค่าความสำคัญของดอกไม้ประจำชาติไทย

2.2 จุดประสงค์นำทาง

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายลักษณะ ประโยชน์ และความสำคัญของดอกราชพฤกษ์ได้
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 บทอ่านเรื่อง “ดอกไม้ประจำชาติไทย”
- 3.2 ความหมายคำศัพท์ใหม่ในบทอ่าน
- 3.3 บทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้สีเหลือง”

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ชั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูภาพดอกราชพฤกษ์ในรูปแบบเรียน และสนทนาเกี่ยวกับดอกไม้ประจำชาติไทยและญี่ปุ่น ให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น เคยเห็นต้นราชพฤกษ์ที่ไหน เมื่อไร ราชพฤกษ์และซากุระมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในแง่วัฒนธรรมและความสำคัญ

ชั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับดอกราชพฤกษ์โดยย่อ
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ให้ผู้เรียนดูรูปจากบทอ่าน ผู้สอนอธิบายเนื้อหาโดยย่อ
4. ฝึกอ่าน โดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
5. จบหนึ่งย่อหน้าหรือใจความหนึ่งๆ สอบถามความเข้าใจของผู้เรียน โดยผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ
6. เมื่ออ่านจบบทอ่าน สอบถามความเข้าใจโดยสรุป
7. ฝึกอ่านอีกครั้งโดยไม่มีผู้อ่านนำ ให้ผู้เรียนอ่านทีละคน ผู้สอนแบ่งความยาวให้ผู้เรียนได้อ่านเท่าๆ กัน
8. แบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดอกไม้ประจำชาติไทย

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่องดอกไม้ประจำชาติไทย
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท
3. เฉลยแบบทดสอบ และทบทวนบทเรียน
4. อ่านบทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้สี่เหลือง”

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น
- 5.2 รูปภาพในแบบเรียน
- 5.3 แบบทดสอบ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสนทนาและการตอบคำถาม
- 6.2 การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 6.3 การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

ดอกไม้ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของไทยที่มีความสำคัญและควรรู้จัก คือ ดอกมะลิ ซึ่งเป็นดอกไม้สัญลักษณ์ประจำวันแม่ และดอกพุทธรักษาซึ่งเป็นดอกไม้สัญลักษณ์ประจำวันพ่อ ดอกไม้ทั้งสองชนิดนี้มีบทบาทสำคัญในเชิงวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีต เนื่องด้วยลักษณะที่ดีของดอกมะลิ และชื่อที่เป็นมงคลของดอกพุทธรักษา ก่อให้เกิดความหมายอันดีงามที่สามารถสื่อความรู้สึก สึกทางใจได้อย่างลึกซึ้ง ธรรมเนียมการมอบดอกไม้แด่บุพการีในวันสำคัญทั้งสองวันของชาวไทยนี้จึงยังได้รับความนิยมและควรได้รับการสืบสานให้คงอยู่สืบไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความหมายของดอกมะลิและดอกพุทธรักษา และเห็นคุณค่าความสำคัญของดอกไม้ทั้งสองชนิดซึ่งเป็นสัญลักษณ์ประจำวันสำคัญของไทย

2.2 จุดประสงค์นำทาง

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายลักษณะและความหมายของดอกมะลิและดอกพุทธรักษาได้
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 บทอ่านเรื่อง “ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย”
- 3.2 ความหมายคำศัพท์ใหม่ในบทอ่าน
- 3.3 บทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้ที่ใช้ในพิธีไหว้ครู”

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูภาพดอกมะลิและดอกพุทธรักษาในแบบเรียน และสนทนาเกี่ยวกับดอกไม้ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของไทยและญี่ปุ่น ให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น ธรรมเนียมและเหตุผลในการมอบดอกไม้ในวันสำคัญของไทยและญี่ปุ่น

ชั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับดอกมะลิและดอกพุทธรักษาโดยย่อ
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ให้ผู้เรียนดูรูปจากบทอ่าน ผู้สอนอธิบายเนื้อหาโดยย่อ
4. ฝึกอ่าน โดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
5. จบหนึ่งย่อหน้าหรือใจความหนึ่งๆ สอบถามความเข้าใจของผู้เรียน โดยผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ
6. เมื่ออ่านจบบทอ่าน สอบถามความเข้าใจโดยสรุป
7. ฝึกอ่านอีกครั้งโดยไม่มีผู้อ่านนำ ให้ผู้เรียนอ่านทีละคน ผู้สอนแบ่งความยาวให้ผู้เรียนได้อ่านเท่าๆ กัน
8. แบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับดอกไม้กับวันสำคัญของไทย

ชั้นสรุป

1. ผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่องดอกไม้กับวันสำคัญของไทย
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท
3. เฉลยแบบทดสอบ และทบทวนบทเรียน
4. อ่านบทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้ที่ใช้ในพิธีไหว้ครู”

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น
- 5.2 รูปภาพในแบบเรียน
- 5.3 แบบทดสอบ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสนทนาและการตอบคำถาม
- 6.2 การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 6.3 การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ดอกไม้มงคล

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

ดอกไม้มงคล เป็นคติความเชื่อของชาวไทยในเรื่องสิ่งที้นำความสุข ความเจริญก้าวหน้ามาให้ตนเองและครอบครัว ชาวไทยเชื่อกันว่าถ้าได้ปลูกดอกไม้มงคลไว้ในบ ริเวณบ้านแล้ว จะทำให้คนในบ้านมีความสุขสงบ ร่มเย็น พบเจอแต่สิ่งที่ดีงาม และดอกไม้มงคลที่มีความน่าสนใจ ควรรู้จักไว้ ก็คือ ดอกบัวซึ่งเป็นดอกไม้มงคลในทางพุทธศาสนา ดอกกระดังงา ดอกบานไม่รู้รุ่ย และดอกแก้วซึ่งเป็นดอกไม้ที่มีชื่อเป็นมงคล ดอกพิกุลซึ่งเป็นดอกไม้ของต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะและความหมายที่เป็นมงคลของดอกบัว ดอกกระดังงา ดอกบานไม่รู้รุ่ย ดอกแก้ว และดอกพิกุล และเห็นคุณค่าความสำคัญของดอกไม้เหล่านั้น

2.2 จุดประสงค์ขั้นต้น

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายลักษณะและความหมายของดอกบัว ดอกกระดังงา ดอกบานไม่รู้รุ่ย ดอกแก้ว และดอกพิกุลได้
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 บทอ่านเรื่อง “ดอกไม้มงคล”
- 3.2 ความหมายคำศัพท์ใหม่ในบทอ่าน
- 3.3 บทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ตลาดต้นไม้และตลาดดอกไม้”

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูภาพดอกบัว ดอกกระดังงา ดอกบานไม่รู้โรย ดอกแก้ว และดอกพิกุลในแบบเรียน และสนทนาเกี่ยวกับดอกไม้ที่เชื่อกันว่ามีความหมายอันเป็นสิริมงคล ให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น เคยเห็นดอกไม้อะไร ที่ไหน ดอกไม้นั้นๆ มีในญี่ปุ่นหรือไม่ และคิดอย่างไรกับคติความเชื่อเรื่องดอกไม้มงคล

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับดอกบัว ดอกกระดังงา ดอกบานไม่รู้โรย ดอกแก้ว และดอกพิกุลโดยย่อ
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ให้ผู้เรียนดูรูปจากบทอ่าน ผู้สอนอธิบายเนื้อหาโดยย่อ
4. ฝึกอ่าน โดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
5. จบหนึ่งย่อหน้าหรือใจความหนึ่งๆ สอบถามความเข้าใจของผู้เรียน โดยผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ เมื่ออ่านจบบทอ่าน สอบถามความเข้าใจโดยสรุปอีกครั้ง
6. ฝึกอ่านอีกครั้งโดยไม่มีผู้อ่านนำ ให้ผู้เรียนอ่านทีละคน ผู้สอนแบ่งความยาวให้ผู้เรียนได้อ่านเท่าๆ กัน
7. แจกรูปภาพดอกไม้มงคลที่อยู่ในบทเรียน แล้วให้นักเรียนบอกชื่อและความหมายอันเป็นมงคลของดอกไม้ที่ตนเองถืออยู่

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่องดอกไม้มงคล
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท
3. เฉลยแบบทดสอบ และทบทวนบทเรียน
4. อ่านบทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ตลาดต้นไม้และตลาดดอกไม้”

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

- 5.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น
- 5.2 รูปภาพในแบบเรียน และรูปภาพสำหรับแจกให้ผู้เรียนดู
- 5.3 แบบทดสอบ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสนทนาและการตอบคำถาม
- 6.2 การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 6.3 การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง ดอกไม้สมุนไพร

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

ดอกไม้สมุนไพร คือ ดอกไม้ที่นำมาทำเป็นเครื่องยาเพื่อใช้รักษาโรคและบำรุง ร่างกายได้ เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาไทยที่ยังคงได้รับความนิยมมาจนถึงทุกวันนี้ ดอกไม้สมุนไพรที่ควรรู้จัก ได้แก่ ดอกกระเจี๊ยบ ดอกอัญชัน และดอกเก๊กฮวย เนื่องจากเป็นดอกไม้ที่มีประโยชน์ทางยามากมาย และสามารถแปรรูปได้หลากหลาย เป็นดอกไม้สมุนไพรที่คุ้นเคยกับชีวิตประจำวัน ของชาวไทยใน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะ ประโยชน์ และสรรพคุณทางยาของดอกกระเจี๊ยบ ดอกอัญชัน และดอกเก๊กฮวย และเห็นคุณค่าความสำคัญของดอกไม้สมุนไพรไทยเหล่านั้น

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1) เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายลักษณะ ประโยชน์ และสรรพคุณทางยาของดอกกระเจี๊ยบ ดอกอัญชัน และดอกเก๊กฮวยได้

2) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน

3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหาสาระ

3.1 บทอ่านเรื่อง “ดอกไม้สมุนไพร”

3.2 ความหมายคำศัพท์ใหม่ในบทอ่าน

3.3 บทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้กินได้”

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูภาพดอกกระเจี๊ยบ ดอกอัญชัน และดอกเก๊กฮวยในแบบเรียน และสนทนาเกี่ยวกับดอกไม้ที่ใช้บำรุงร่างกายและรักษาโรคได้ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น เคยเห็นดอกไม้อะไร ที่ไหน ดอกไม้นั้นๆ มีในญี่ปุ่นหรือไม่ และชาวญี่ปุ่นนำดอกไม้มารักษาโรค บำรุงร่างกายหรือไม่

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับดอกกระเจี๊ยบ ดอกอัญชัน และดอกเก๊กฮวยโดยย่อ
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ให้ผู้เรียนดูรูปจากบทอ่าน ผู้สอนอธิบายเนื้อหาโดยย่อ
4. ฝึกอ่าน โดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
5. จบหนึ่งย่อหน้าหรือใจความหนึ่งๆ สอบถามความเข้าใจของผู้เรียน โดยผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ เมื่ออ่านจบบทอ่าน สอบถามความเข้าใจโดยสรุปอีกครั้ง
6. ฝึกอ่านอีกครั้งโดยไม่มีผู้อ่านนำ ให้ผู้เรียนอ่านทีละคน ผู้สอนแบ่งความยาวให้ผู้เรียนได้อ่านเท่าๆ กัน
7. ผู้สอนแจกรูปภาพดอกไม้สมุนไพรที่อยู่ในบทเรียนและบัตรคำที่เขียนสรรพคุณของดอกไม้เหล่านั้น แล้วให้ผู้เรียนจับคู่ดอกไม้กับสรรพคุณ ด้วยการเดินเข้าไปนั่งกับคู่ของตนให้ถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่องดอกไม้สมุนไพร
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท
3. เฉลยแบบทดสอบ และทบทวนบทเรียน
4. อ่านบทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้กินได้”

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

- 5.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น
- 5.2 รูปภาพในแบบเรียน รูปภาพสำหรับแจกให้ผู้เรียนดู และบัตรคำ
- 5.3 แบบทดสอบ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสนทนาและการตอบคำถาม
- 6.2 การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 6.3 การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ดอกไม้ในสำนวนไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

สำนวนไทยที่ใช้ดอกไม้หรือชื่อของดอกไม้ในการอุปมาอุปไมย เปรียบเปรยกับการกระทำต่างๆ ของคนนั้น นอกจากจะสื่อความหมายให้เห็นเป็นรูปธรรมได้แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ความรู้สึกนึกคิด และนิสัยใจคอของชาวไทยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนด้วย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความหมายของสำนวนไทยที่ใช้ดอกไม้เป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ “ดอกไม้ริมทาง” “เด็ดดอกไม้ร่วมต้น” และ “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” และเพื่อให้เห็นความสำคัญของสำนวนไทย

2.2 จุดประสงค์นำทาง

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายสำนวนไทยที่ใช้ดอกไม้หรือชื่อของดอกไม้เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายได้
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 บทอ่านเรื่อง “ดอกไม้ในสำนวนไทย”
- 3.2 ความหมายคำศัพท์ใหม่ในบทอ่าน
- 3.3 บทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้บูชาพระ”

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์สำนวนไทย “ดอกไม้ริมทาง” “เด็ดดอกไม้ร่วมต้น” และ “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น คิดว่าสำนวนเหล่านั้นมีความหมายว่าอย่างไร ในภาษาญี่ปุ่นมีสำนวนที่คล้ายกันนี้หรือไม่

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายความหมายรูปธรรมของสำนวน “ดอกไม้ริมทาง” “เด็ดดอกไม้ไม่ร่วมต้น” และ “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” โดยย่อ
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาของบทอ่านโดยย่อ
4. ฝึกอ่าน โดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
5. จบหนึ่งย่อหน้าหรือใจความหนึ่งๆ สอบถามความเข้าใจของผู้เรียน โดยผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ เมื่ออ่านจบบทอ่าน สอบถามความเข้าใจโดยสรุปอีกครั้ง
6. ฝึกอ่านอีกครั้งโดยไม่มีผู้อ่านนำ ให้ผู้เรียนอ่านทีละคน ผู้สอนแบ่งความยาวให้ผู้เรียนได้อ่านเท่าๆ กัน
7. แบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มหยิบบัตรคำที่เขียนสำนวนไทยทั้ง 3 สำนวนไว้ แล้วให้ช่วยกันอธิบายความหมายสำนวนที่กลุ่มตนได้รับ

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่องดอกไม้ในสำนวนไทย
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท
3. เฉลยแบบทดสอบ และทบทวนบทเรียน
4. อ่านบทอ่านเสริมความรู้ เรื่อง “ดอกไม้บูชาพระ”

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับชาวญี่ปุ่น
- 5.2 บัตรคำ
- 5.3 แบบทดสอบ

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสนทนาและการตอบคำถาม
- 6.2 การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- 6.3 การทำแบบทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง “ดอกไม้ไทย”

คำสั่ง : จงวงกลมคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ดอกไม้ประจำชาติไทยคือข้อใด
 - ก. ดอกกล้วยไม้
 - ข. ดอกมะลิ
 - ค. ดอกราชพฤกษ์
 - ง. ดอกบัว
2. ดอกไม้ประจำชาติไทยมีสีอะไร
 - ก. สีม่วง
 - ข. สีขาว
 - ค. สีเหลือง
 - ง. สีแดง
3. สีของดอกไม้ประจำชาติไทยมีความสำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นสีเดียวกับธงชาติไทย
 - ข. เป็นสีที่หมายถึงความสะอาดบริสุทธิ์
 - ค. เป็นสีสัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ
 - ง. เป็นสีสัญลักษณ์ของศาสนาประจำชาติไทย
4. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ทางยาของดอกไม้ประจำชาติไทย
 - ก. เป็นยาลดไข้
 - ข. เป็นยาระบายได้
 - ค. เป็นยาถ่ายพยาธิ
 - ง. เป็นยารักษาโรคในกระเพาะอาหาร

5. ดอกไม้ประจำชาติไทยออกดอกในฤดูใด
- ก. ฤดูหนาว
 - ข. ฤดูฝน
 - ค. ฤดูร้อน
 - ง. ทุกฤดู
6. ข้อใดไม่ใช่ดอกไม้สี่เหลี่ยม
- ก. ดอกมะลิ
 - ข. ดอกบัวตอง
 - ค. ดอกดาวเรือง
 - ง. ดอกทานตะวัน
7. วันที่ 12 สิงหาคม มีความสำคัญอย่างไรในสังคมไทย
- ก. เป็นวันลอยกระทง
 - ข. เป็นวันสงกรานต์
 - ค. เป็นวันแม่แห่งชาติ
 - ง. เป็นวันพ่อแห่งชาติ
8. ดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติคือดอกอะไร
- ก. ดอกกล้วยไม้
 - ข. ดอกมะลิ
 - ค. ดอกพุทธรักษา
 - ง. ดอกกุหลาบ
9. สีของดอกไม้ประจำวันแม่แห่งชาติคือสีอะไร
- ก. สีม่วง
 - ข. สีขาว
 - ค. สีส้ม
 - ง. สีแดง

10. วันพืชมงคลของไทยตรงกับวันที่เท่าไร

- ก. 1 มกราคม
- ข. 14 กุมภาพันธ์
- ค. 12 สิงหาคม
- ง. 5 ธันวาคม

11. ข้อใดคือดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์วันพืชมงคล

- ก. ดอกกล้วยไม้
- ข. ดอกกระดังงา
- ค. ดอกพุดธรรษา
- ง. ดอกกุหลาบ

12. คนไทยใช้ดอกเข็ม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรกในพิธีใด

- ก. พิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่
- ข. พิธีรดน้ำดำหัว
- ค. พิธีไหว้ครู
- ง. พิธีแต่งงาน

13. ดอกไม้ที่หมายถึงความใสสะอาด บริสุทธิ์

- ก. ดอกเข็ม
- ข. ดอกแก้ว
- ค. ดอกกระดังงา
- ง. ดอกบานไม่รู้โรย

14. “เทพารักษ์” คืออะไร

- ก. เทวดาผู้รักษาน้ำ
- ข. เทวดาผู้รักษาแผ่นดิน
- ค. เทวดาผู้รักษาบ้านเมือง
- ง. เทวดาผู้รักษาสถานที่

15. ดอกไม้มงคลในทางพุทธศาสนา คือชนิดใด

- ก. ดอกบัว
- ข. ดอกเข็ม
- ค. ดอกอัญชัน
- ง. ดอกพุทธรักษา

16. ดอกไม้ที่คนไทยเชื่อว่าทำให้มีชื่อเสียง คือข้อใด

- ก. ดอกพิกุล
- ข. ดอกบัว
- ค. ดอกกระดังงา
- ง. ดอกกุหลาบ

17. ข้อใดคือความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับดอกบานไม่รู้โรย

- ก. ครอบครัวมีฐานะร่ำรวย
- ข. ความรักของสามีภรรยามั่นคง
- ค. คนในครอบครัวมีความก้าวหน้า
- ง. คนในครอบครัวมีสุขภาพดีและอายุยืน

18. ตลาดดอกไม้สดที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร คือที่ใด

- ก. ตลาดนัดจตุจักร
- ข. ตลาดคลองสาน
- ค. ตลาดคลองเตย
- ง. ปากคลองตลาด

19. “ดอกไม้สมุนไพรร” คืออะไร

- ก. ดอกไม้ประดับ
- ข. ดอกไม้วันสำคัญ
- ค. ดอกไม้ทางศาสนา
- ง. ดอกไม้ใช้ทำยารักษาโรค

20. ดอกไม้ชนิดใดใช้ทำยาขับปัสสาวะได้

- ก. ดอกอัญชัน
- ข. ดอกพวงชมพู
- ค. ดอกกระเจี๊ยบ
- ง. ดอกเก๊กฮวย

21. ดอกไม้ชนิดใดมีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน

- ก. ดอกขจร
- ข. ดอกเก๊กฮวย
- ค. ดอกกระเจี๊ยบ
- ง. ดอกราชพฤกษ์

22. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของดอกอัญชัน

- ก. รักษาโรคผิวหนัง
- ข. แก้อาการผมร่วง
- ค. บำรุงสายตา
- ง. ทำเป็นสีขนม

23. น้ำเก๊กฮวยมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ลดไข้
- ข. แก่กระหายน้ำ
- ค. รักษาโรคผิวหนัง
- ง. ลดกรดในกระเพาะอาหาร

24. “แกงส้มดอกแค” ให้คุณประโยชน์อย่างไร

- ก. ป้องกันผิวแห้ง
- ข. ป้องกันยุงกัด
- ค. ป้องกันไข้หวัด
- ง. ป้องกันท้องเสีย

25. “สำนวน” หมายถึงข้อใด

- ก. ถ้อยคำภาษาสแลง
- ข. ถ้อยคำภาษารุ่นใหม่
- ค. ถ้อยคำภาษาโบราณ
- ง. ถ้อยคำภาษาที่มีความหมายไม่ตรงตัว

26. “ดอกไม้ริมทาง” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ผู้หญิงสวย มีเสน่ห์
- ข. ผู้หญิงเรียบร้อย นิสัยดี
- ค. ผู้หญิงที่ไม่รักนวลสงวนตัว
- ง. ผู้หญิงที่ขยัน เข้มแข็ง

27. สำนวน “เด็ดดอกไม้ร่วมต้น” สะท้อนให้เห็นอะไร

- ก. วัฒนธรรมจากตะวันตก
- ข. ความเชื่อในทางพุทธศาสนา
- ค. ค่านิยมในความรัก
- ง. วิถีชีวิตการอาชีพ

28. ข้อใดไม่ใช่เครื่องบูชา

- ก. ธูป
- ข. เทียน
- ค. ดอกไม้
- ง. ดอกไม้ไฟ

29. “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. การรักษาหัวใจ
- ข. การช่วยเหลือผู้อื่น
- ค. การทำบุญ รักษาศีล
- ง. การรักษาผลประโยชน์

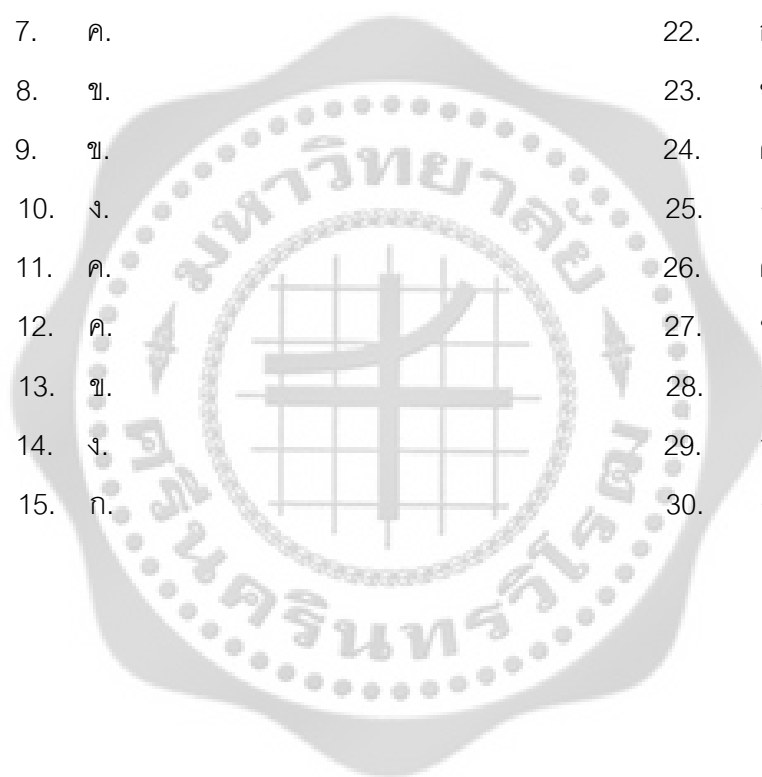
30. ดอกไม้สำหรับบูชาพระคือข้อใด

- ก. ดอกบัว
- ข. ดอกกล้วยไม้
- ค. ดอกพุทธรักษา
- ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ค.	16. ค.
2. ค.	17. ข.
3. ง.	18. ง.
4. ก.	19. ง.
5. ค.	20. ค.
6. ก.	21. ข.
7. ค.	22. ก.
8. ข.	23. ข.
9. ข.	24. ค.
10. ง.	25. ง.
11. ค.	26. ค.
12. ค.	27. ข.
13. ข.	28. ง.
14. ง.	29. ก.
15. ก.	30. ง.

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม

เรื่อง “ดอกไม้ไทย”

สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น

ศศิธร มัตซึโมโตะ

คำนำ

“ดอกไม้” นอกจากมีความสวยงามและมีกลิ่นหอมที่ทำให้ผู้พบเห็นรู้สึก สดชื่น สบายตา และสบายใจแล้ว ดอกไม้ยัง มีบทบาทสำคัญ อย่างมากจนเป็นส่วนหนึ่ง ในพิธีกรรมและโอกาส สำคัญที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาว ไทย นอกจากนี้คนไทยยังได้ค้นพบประโยชน์ ต่าง ๆ ของดอกไม้จากภูมิปัญญาไทยพื้นบ้านหลายแขนงที่สืบทอดมาจนปัจจุบัน เรื่องราวต่าง ๆ ของดอกไม้ไทยจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจทั้งสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับชาว ญี่ปุ่นซึ่งเป็นชนชาติที่มีแนวคิดและวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ มีศาสตร์และศิลป์ใน การจัดดอกไม้ในแบบฉบับของตนเองที่เรียกว่า “อิเคบานะ (ikebana)” อันเป็นศิลปะประจำชาติที่ สำคัญแขนงหนึ่งของชาวญี่ปุ่น อีกทั้งยังมีเทศกาลชมดอกไม้ ที่เรียกว่า“ฮานามิ (hanami)” ซึ่งจัดขึ้น เป็นประจำทุกปี ในฤดูที่ดอกซากุระบานอีกด้วย

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ประกอบด้วย บทเรียน 5 บท ได้แก่

- บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย
- บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย
- บทที่ 3 ดอกไม้มงคล
- บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร
- บทที่ 5 ดอกไม้ในสวนไทย

ตอนท้ายของบทเรียนแต่ละบทจะมี “เรื่องน่ารู้” ที่ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับดอกไม้ชนิด อื่นหรือเรื่องราวอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับ ความรู้เกี่ยวกับดอกไม้ไทยนานาชนิด

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นเล่มนี้ สร้าง ขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยควบคู่ไปกั บการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ซึ่งจะ ส่งผลให้ผู้เรียน สามารถอ่านจับใจความได้ เพิ่มพูนวงศัพท์ให้แก่อ นเอง สร้างเสริมประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับวิถี ชีวิตและวัฒนธรรมไทย อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย ชาวไทย และประเทศไทย มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แบบเรียนเล่มนี้ยังเป็นแนวทางในการสร้างหรือพัฒนาแบบเรียน การสอน ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติในด้านอื่น ๆ ต่อไป

ศศิธร มัตซึโมโตะ

ผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 ดอกไม้ประจำชาติไทย	1
บทที่ 2 ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย	9
บทที่ 3 ดอกไม้มงคล	17
บทที่ 4 ดอกไม้สมุนไพร	25
บทที่ 5 ดอกไม้ในสวนไทย	32
คำศัพท์	38
เฉลยแบบทดสอบ	43
บรรณานุกรม	47

บทที่ ๑ เรื่อง “ดอกไม้ประจำชาติไทย”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักดอกกรรณิการ์ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำชาติไทย

๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน

๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ดอกไม้ประจำชาติไทย

ผกา : คุณฮานะคะ ถ้าพูดถึงเมืองไทย คุณฮานะจะนึกถึงอะไรคะ

ฮานะ : นึกถึง... **ช้าง มวยไทย อาหารไทยเผ็ด ๆ** ค่ะ

แล้วคุณผกาล่ะคะ ถ้าพูดถึงญี่ปุ่น คุณจะนึกถึงอะไรคะ

ผกา : เอ่อ... **ภูเขาไฟฟูจิ ซูชิ** แล้วก็**ดอกซากุระ**ค่ะ

ฮานะ : ใคร ๆ ก็รู้จักดอกซากุระนะคะ เพราะเป็นดอกไม้ประจำชาติญี่ปุ่น
แล้วดอกไม้ประจำชาติไทยคือดอกอะไรคะ?

สัญลักษณ์ความเป็นไทยซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่ชาวต่างชาติ นั้นมีอยู่มากมาย อาทิ ช้าง มวยไทย ต้มยำกุ้ง วัดพระแก้ว รถตุ๊กตุ๊ก เป็นต้น แต่มีน้อยคนที่จะรู้จักต้นราชพฤกษ์ และรู้ว่าดอกราชพฤกษ์ คือ ดอกไม้ประจำชาติ สัญลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทย

ดอกราชพฤกษ์ เป็นดอกไม้สีเหลืองที่มีลักษณะเป็นพวงระย้า มีทั้งดอกตูมดอกบานเรียงอยู่ในช่อเดียวกัน ชื่อของต้นราชพฤกษ์มีหลายชื่อ ซึ่งเป็นชื่อที่คนในแต่ละท้องถิ่นเรียกแตกต่างกันไป เช่น คนในภาคกลางและภาคใต้เรียก “ราชพฤกษ์” ในจังหวัดปัตตานีเรียก “ลักเกลือ” หรือ “ลักเคย” ทางภาคเหนือเรียก “ลมแล้ง” ทางภาคอีสานเรียก “คูณ” เป็นต้น ต้นราชพฤกษ์ได้รับเลือกให้เป็นต้นไม้ประจำชาติเมื่อปีพ.ศ.๒๕๐๖ และในปีพ.ศ.๒๕๔๔ ดอกราชพฤกษ์ก็ได้รับเลือกให้เป็นดอกไม้ประจำชาติ ด้วยเช่นกัน เหตุที่เลือกดอกราชพฤกษ์เป็นดอกไม้ประจำชาติเพราะเป็นดอกไม้ของต้นไม้ประจำชาติ นอกจากนี้ยังมีความเหมาะสมในด้านอื่น ๆ อีกคือ ราชพฤกษ์เป็นต้นไม้ที่มีอายุยืน ทนทาน ปลูกขึ้นได้ดีทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย จึงเป็นที่รู้จักกันดี

ที่สำคัญ คือ ราชพฤกษ์มีประโยชน์มากมาย กล่าวคือ ฝัก เนื้อในฝัก เมล็ด และดอก เป็นยาสมุนไพร สามารถใช้เป็นยาระบาย ยาถ่ายพยาธิ และรักษาโรคเกี่ยวกับกระเพาะอาหาร ส่วนลำต้นมีความแข็งแรงมาก จึงนำไปใช้ทำเสาเรือนได้ดี และในอดีตราชพฤกษ์ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเพณีของชาวไทย และพิธีการสำคัญของไทย เช่น พิธีลงเสาหลักเมือง พิธีลงเสาเอก อีกด้วย นอกจากนี้สีเหลืองอร่าม ของดอกราชพฤกษ์ นั้นก็ยังเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ รวมทั้งเป็นสีของวันจันทร์ซึ่งเป็นวันพระราช-สมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอีกด้วย

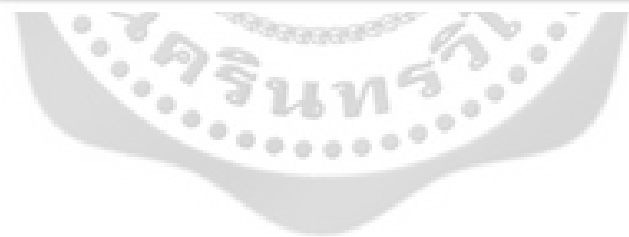
เมื่อราชพฤกษ์ออกดอกบานเหลืองอร่ามเต็มต้น เป็นสัญญาณที่บอกให้คนไทยได้รู้ว่าฤดูร้อนของปีได้มาเยือนแล้ว เช่นเดียวกับการเบ่งบานของดอกซากุระ สีชมพูอ่อนที่ทำให้รู้ว่าฤดูใบไม้ผลิที่สวยงามได้มาถึงเกาะญี่ปุ่นแล้ว

คำศัพท์น่ารู้

สัญลักษณ์	สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ใช้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง
ระย้า	ที่หย้อย้อยลงมา
ฝัก	สิ่งที่หุ้มเมล็ดของพืช ส่วนมากรูปยาว ๆ กลมบ้าง แบนบ้าง
พยาธิ	สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กซึ่งระยะหนึ่งของชีวิตจะอาศัยอยู่ในคนและสัตว์
เสาหลักเมือง	เสาที่สร้างขึ้นเป็นสัญลักษณ์ของเมือง
เสาเอก	เสาเรือนต้นแรกที่ยกตั้งตามวันและเวลาที่ดีในการสร้างบ้าน
อร่าม	สว่างสดใส
วันพระราชสมภพ	วันเกิด (เป็นคำที่ใช้กับพระราชา)
สัญญาณ	เครื่องหมายที่ใช้แสดงให้เห็นเพื่อให้รู้ล่วงหน้า

ต้นราชพฤกษ์และดอกราชพฤกษ์

ต้นราชพฤกษ์

ดอกราชพฤกษ์

ดอกและฝักของราชพฤกษ์

สัญลักษณ์การฉลองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๑๒๐ ปี ไทย-ญี่ปุ่น
ซึ่งใช้ภาพดอกซากุระและดอกราชพฤกษ์ ดอกไม้ประจำชาติของทั้งสองประเทศมาเป็นสัญลักษณ์

แบบทดสอบ

คำสั่ง : จงใส่เครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ถูกต้อง หรือใส่เครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ผิด

- ___ ๑. คนอีสานเรียกดอกราชพฤกษ์ว่า “ดอกคูน”
- ___ ๒. ธรรมชาติของราชพฤกษ์จะออกดอกในฤดูร้อน
- ___ ๓. ดอกราชพฤกษ์ใช้เป็นยารักษาโรคหวัดได้
- ___ ๔. คนไทยใช้ต้นราชพฤกษ์ในพิธีสำคัญ เช่น พิธีลงเสาหลักเมือง และลงเสาเอก
- ___ ๕. สัญลักษณ์การฉลองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๑๒๐ ปี ไทย-ญี่ปุ่น ใช้ภาพดอกซากุระและดอกราชพฤกษ์

เรื่อนำรู้

ดอกไม้สีเหลือง

นอกจากดอกราชพฤกษ์แล้ว ดอกไม้สีเหลืองที่มีความสวยงามและพบเห็นได้บ่อยในเมืองไทย ได้แก่ ดอกดาวเรือง ดอกทานตะวัน และดอกบัวตอง

ดอกดาวเรือง

ดาวเรือง เป็นไม้ดอกที่คนไทยนิยมปลูกไว้ประดับอาคาร สถานที่ เพราะ ดอกมีสีสันสวยงาม และยังสามารถป้องกันแมลงได้ เพราะเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นเหม็นฉุน นอกจากนี้คนไทยยังนิยมนำดอกดาวเรืองมาทำเป็นพวงมาลัย ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามวัด และสถานที่สำคัญทางศาสนา

พวงมาลัยดอกดาวเรือง

ดอกทานตะวัน

ทานตะวัน เป็นไม้ดอกที่มีลำต้นสูงและมีดอกขนาดใหญ่สีเหลืองสด คนจึงนิยมปลูกรวมกันจำนวนมากเพื่อความสวยงาม ในเมืองไทย มีทุ่งดอกทานตะวันที่กว้างใหญ่และสวยงามอยู่ที่อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในทุกปีเมื่อถึงฤดูดอกทานตะวันบานจะมีผู้คนเดินทางไปเที่ยวชมเป็นจำนวนมากจนทำให้สถานที่แห่งนี้มีชื่อเสียงกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ และเกิดเป็น “เทศกาลทุ่งทานตะวันบาน” ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

ทุ่งดอกทานตะวันในจังหวัดลพบุรี

ดอกบัวตอง

บัวตอง เป็นไม้ดอกที่มีอายุยืนยาวหลายปี มีสีเหลืองคล้ายดอกทานตะวัน แต่มีขนาดเล็กกว่า มีมากในทางเหนือ ชอบขึ้นในที่ที่มีอากาศเย็นและจะออกดอกสวยงามบนยอดเขาที่สูงกว่า 800 เมตรขึ้นไป โดยจะออกดอกในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคมเท่านั้น ซึ่งในช่วงเวลานั้นดอก บัวตองบน “ดอยแม่อุคค” จังหวัดแม่ฮ่องสอนจะบานเหลืองอร่ามเต็มท้องทุ่งในพื้นที่เกือบ 1,000 ไร่ บนความสูงประมาณ 1,600 เมตรจากระดับน้ำทะเล

ทุ่งบัวตอง ดอยแม่อุคค อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน

บทที่ ๒ เรื่อง “ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักดอกมะลิและดอกพุทธรักษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับวันสำคัญของไทย
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย

- ผกา : เข้าเดือนสิงหาคมแล้ว ก็ใกล้จะถึงวันแม่แล้วนะคะ
- ฮานะ : วันแม่ของญี่ปุ่นตรงกับวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน
พฤษภาคมค่ะ ในวันนี้ลูก ๆ จะให้ดอกคาร์เนชั่นคุณแม่กัน
- ผกา : ให้ดอกไม้เหมือนกันเลยนะคะ คนไทยก็มอบดอกมะลิให้คุณแม่
ค่ะ แล้วก็จะให้ดอกพุทธรักษาคุณพ่อในวันพ่อด้วย
- ฮานะ : เหรอคะ! ดีจังเลย เพราะที่ญี่ปุ่นไม่มีดอกไม้ประจำวันพ่อค่ะ....
แล้วคุณผกาทราบไหมคะว่าทำไมต้องเป็นดอกมะลิกับดอก
พุทธรักษา?

การมอบดอกไม้ให้กันถือว่าเป็นเรื่องดีงาม เพราะดอกไม้มีทั้งความสวยงาม ความหอม และความหมายที่แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้ให้ได้เป็นอย่างดี ดอกไม้จึงมีบทบาทในวันและโอกาสสำคัญ ๆ รวมทั้งพิธี การต่าง ๆ อย่างมากมายตั้งแต่อดีต จนปัจจุบัน

วันสำคัญของไทย คือ วันแม่แห่งชาติ ซึ่งตรงกับวันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี และ วันพ่อแห่งชาติ ซึ่งตรงกับวันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี วันสำคัญทั้งสองวันนี้เป็นวันที่คนไทยรำลึกถึงพระคุณของพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูตนเองมา และสิ่งที่คนไทยนิยมทำกันก็คือ การมอบดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของวันนั้น ๆ ให้คุณพ่อและคุณแม่ของตน เพื่อแสดงความรัก ความเคารพ และแสดงความกตัญญูรู้คุณ ของท่านทั้งสอง ซึ่งดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของวันแม่ คือ ดอกมะลิ ด้วยเหตุผลที่ว่าดอกมะลิเป็นดอกไม้ที่มีสีขาวบริสุทธิ์

ส่งกลิ่นหอมไปไกลและหอมได้นาน อีกทั้งยังออกดอกได้ตลอดทั้งปี เปรียบได้กับความรักอันบริสุทธิ์ของแม่ที่มีต่อลูกอย่างมากล้น ไม่มีวันเสื่อมคลาย ส่วนดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของวันพ่อ คือ ดอก พุทธรักษา ซึ่งคำว่า “พุทธรักษา” นี้เป็นชื่อที่มีความหมาย ดี คือ พระพุทธเจ้าคุ้มครองรักษา ดังนั้นการมอบดอกพุทธรักษาให้พ่อจึงเป็นการแสดงความรักและความเคารพต่อพ่อผู้ดูแลครอบครัวให้มีความสุขร่มเย็น เพราะฉะนั้นในวันพ่อและวันแม่ของทุก ๆ ปี ลูก ๆ คนไทยก็จะหาดอกมะลิและดอกพุทธรักษาซึ่งอาจจะเป็นดอกไม้สด พวงมาลัย หรือดอกไม้ประดิษฐ์ นำมามอบให้คุณพ่อและคุณแม่ของตนจนเกิดเป็นธรรมเนียมที่ดีงามมาจนถึงทุกวันนี้

ดอกไม้ไทยที่มีลักษณะดี เช่น ดอกมะลิ หรือมีชื่อที่มีความหมายดีงาม เช่น ดอกพุทธรักษา ทั้ง 2 ชนิดนี้ มีบทบาทและความสำคัญในการแสดงความรู้สึกของคนไทยมาเป็นเวลานาน เพราะถึงแม้ว่าดอกไม้จะเป็นเพียงสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ หาได้ไม่ยาก แต่การจะมอบให้ใคร หรือมอบให้กันในเวลาใดนั้น ความรู้สึกสุขใจก็เกิดขึ้นทั้งฝ่ายผู้ให้และผู้รับเสมอ

คำศัพท์น่ารู้

บทบาท	หน้าที่
พิธีการ	งานที่จัดขึ้น
รำลึกถึง	นึกถึง
พระคุณ, บุญคุณ	ความดี ความช่วยเหลือที่คนใดคนหนึ่งมีให้ตน
กำเนิด	เกิด
บริสุทธิ์	สะอาด ไม่มีอะไรปน
เสื่อมคลาย	น้อยลงไป หายไป หหมดไป
คุ้มครอง	ดูแล ป้องกัน ระวัง รักษา
ร่มเย็น	สุขสบาย
พวงมาลัย	พวงดอกไม้ที่ทำจากดอกไม้ กีบดอกไม้ และใบไม้ โดยนำมาร้อยด้วยเช็มและด้ายหรือเชือก แล้วผูกเป็นพวง
ดอกไม้ประดิษฐ์	ดอกไม้ที่ทำขึ้นจากเศษผ้า พลาสติก เป็นต้น
ธรรมเนียม	ประเพณี แบบอย่าง
ลักษณะ	สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสิ่งหนึ่งต่างกับอีกสิ่งหนึ่ง เช่น รูปร่าง สี สัน กลิ่น เป็นต้น

ดอกมะลิ

มะลิซ้อน

มะลิลา

มะลิวัลย์

พวงมาลัยดอกมะลิ

ดอกมะลิประดิษฐ์

ดอกพุทธรักษา

ดอกพุทธรักษาประดิษฐ์

แบบทดสอบ

คำสั่ง : จงจับคู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน

___ ๑. ดอกไม้ที่คนไทยมอบให้แม่

ก. วันที่ ๑๒ ธันวาคม

___ ๒. วันแม่แห่งชาติ

ข. ดอกไม้ที่คนทำขึ้น

___ ๓. ดอกไม้ประจำวันพ่อ

ค. ดอกพุทธรักษา

___ ๔. วันที่ ๕ ธันวาคม

ง. ดอกดาวเรือง

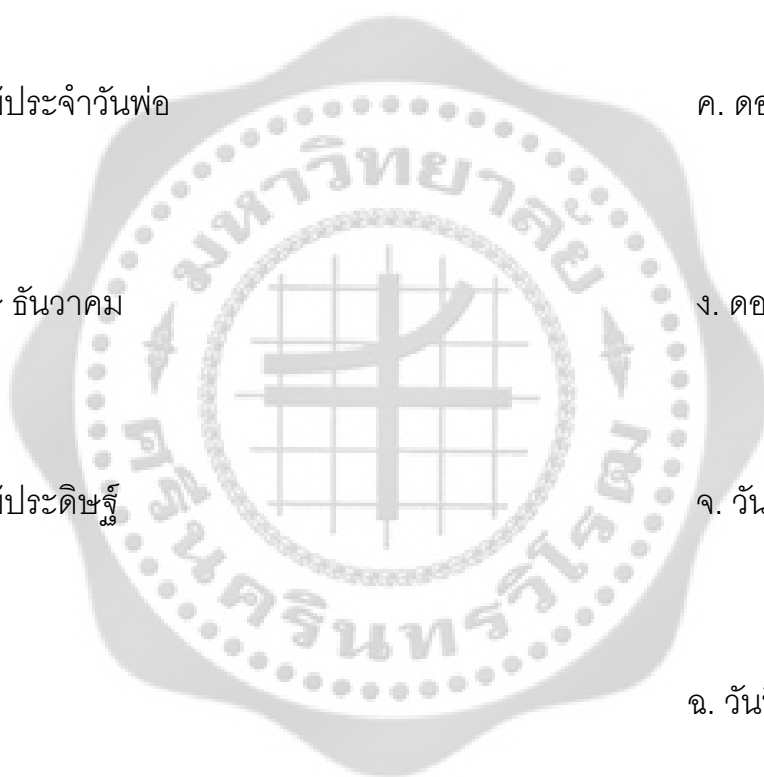
___ ๕. ดอกไม้ประดิษฐ์

จ. วันพ่อแห่งชาติ

ฉ. วันที่ ๑๒ สิงหาคม

ช. ดอกมะลิ

ซ. ดอกเข็ม

เรื่องน่ารู้

ดอกไม้ที่ใช้ในพิธีไหว้ครู

พิธีสำคัญอีก อย่างหนึ่งที่คนไทยจะรำลึกถึงบุญคุณของครู อาจารย์ และแสดงความเคารพนับถือครูผู้ให้ความรู้และอบรมสั่งสอน นเรามา นั้น คือ พิธีไหว้ครู สถานศึกษาทุกแห่งจะจัดพิธีนี้ขึ้นเป็นประจำทุกปี และดอกไม้ที่นิยมนำมาใช้ไหว้ครู คือ ดอกเข็ม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรก เพราะมีความหมายตามลักษณะที่ดีดังนี้

ดอกเข็ม ในขณะที่ยังตูมอยู่ปลายดอกจะมีลักษณะแหลมคล้ายเข็ม ดอกเข็มจึงหมายถึง ความฉลาดเฉียบแหลม

ดอกมะเขือ โดยธรรมชาติ เมื่อต้นมะเขือ จะออกผล ดอกที่กำลังจะให้ผลนั้นจะโน้มต่ำลง มีลักษณะเหมือนผู้ที่กำลังแสดงความเคารพบุคคลที่ตนเคารพบูชา ดอกมะเขือจึงเป็นสัญลักษณ์ของความเคารพและความอ่อนน้อมถ่อมตน

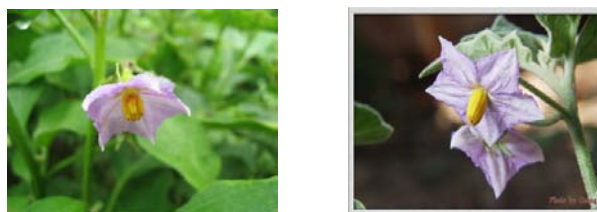
หญ้าแพรก สามารถขึ้นตามพื้นดินได้ทุกที่และรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความอดทนสูง จึงหมายถึง ความอดทนและการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็ว

เมื่อนักเรียนมอบดอกไม้ให้ครู ก็จะอธิษฐานว่า “ขอให้มีความสติปัญญาฉลาดแหลมคมเหมือนเข็ม จะอ่อนน้อมถ่อมตนพร้อมที่จะเรียนวิชาความรู้ต่าง ๆ จากครูเหมือน ดอกมะเขือ ขอให้ มีความอดทน เรียนรู้ได้รวดเร็วเหมือนที่หญ้าแพรกขึ้น และ ขอให้เรียนได้ดี ศึกษาลำเร็จตามความประสงค์”

ดอกเข็ม

ดอกมะเขือ

หญ้าแพรก

พานไหว้ครู

ในปัจจุบันนักเรียนนิยมนำดอกไม้หลากหลายชนิดมาจัดตกแต่งในพานให้สวยงาม แล้วให้ตัวแทนนักเรียนของแต่ละห้องเรียนนำไปมอบให้ครูในพิธีไหว้ครู

บทที่ ๓ เรื่อง “ดอกไม้มงคล”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักดอกไม้มงคลของไทย
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ดอกไม้มงคล

ผกา : หลังเลิกงาน เราไปเดินดูต้นไม้ด้วยกันไหมคะ ดิฉันอยากซื้อ
ต้นไม้ไปปลูกที่บ้านค่ะ

ฮานะ : ไปสิคะ แล้วคุณผกาอยากได้ต้นไม้แบบไหนไปปลูกคะ

ผกา : คิดไว้ว่าอยากปลูกต้นไม้ที่มีดอก แล้วก็เป็นไม้มงคลด้วยค่ะ
อย่างเช่น กระจ่างา ...คุณฮานะรู้จักไหมคะ?

ฮานะ : ไม่รู้จักเลยคะ แล้วก็ไม่เข้าใจคำว่า “ไม้มงคล” ด้วย....

มงคล หมายถึง สิ่งที่ดีงามและนำความเจริญมาให้ ตามความเชื่อของคนไทย
สิ่งที่เป็นมงคลมีอยู่มากมาย เช่น ชื่อมงคล วันมงคล พิธีมงคล ไม้มงคล เป็นต้น คนไทย
เชื่อกันว่าถ้าได้ทำสิ่งที่ เป็นมงคลหรือมีสิ่งที่เป็นมงคล อยู่กับตัวแล้ว จะทำให้ชีวิตของตน
ดีขึ้น มีความสุขความเจริญยิ่งขึ้น หรืออย่างน้อยที่สุดก็จะเกิดความสบายใจขึ้น

คนไทยเชื่อว่าต้นไม้และดอกไม้บาง ชนิดที่ได้ชื่อว่า “ต้นไม้มงคล” และ “ดอกไม้
มงคล” นั้น มีพลังพิเศษบางอย่างที่สามารถทำใ้ผู้ปลูกหรือคนที่อาศัยอยู่ด้วยความ
เจริญรุ่งเรืองในชีวิต ดังเช่น ดอกบัวซึ่งเป็นดอกไม้มงคลในทางพุทธศาสนา
ดอกกระดังงา ดอกบานไม่รู้โรย และดอกแก้วซึ่งเป็นดอกไม้ที่มีชื่อเป็นมงคล ดอกพิกุล
ซึ่งเชื่อกันมาว่าเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

ดอกบัว ดอกบัวในทางพุทธศาสนา หมายถึง ความบริสุทธิ์สะอาด เรื่องที่
เกี่ยวข้องกับดอกบัวปรากฏบ่อยครั้งในพุทธประวัติและเรื่องราวในพุทธศาสนา ชาวพุทธ
จึงใช้ดอกบัวเป็นดอกไม้สำหรับบูชาพระมาตั้งแต่โบราณ และคนไทยก็เชื่อกันว่า การปลูก
บัวไว้ในบริเวณบ้านจะช่วยให้คนในบ้านมีจิตใจบริสุทธิ์ คนในครอบครัว มีความรักใคร่
และผูกพันกัน เหมือนสายใยในก้านบัวที่ขาดจากกันได้ยาก

ดอกกระดังงา คนไทยเชื่อว่าเป็นชื่อที่เป็นมงคล เพราะมีคำว่า “ดัง” อยู่ในชื่อ ดังนั้นหากปลูกต้นนี้ไว้ในบริเวณบ้าน จะช่วยให้ครอบครัวเจริญรุ่งเรือง มีชื่อเสียงโด่งดัง คนทั่วไปรู้จักและนับถือ

ดอกบานไม่รู้โรย เป็นดอกไม้ที่ชื่อมีความหมายดี คนไทยเชื่อว่าดอกไม้ชนิดนี้จะช่วยเรื่องความรักความผูกพันของคู่สามีภรรยา หากปลูกบานไม่รู้โรยในบริเวณบ้าน จะช่วยให้ความรักของสามีภรรยาในบ้านนั้นมี ความมั่นคงยั่งยืน ไม่รู้โรย เหมือนชื่อและลักษณะของดอกไม้ชนิดนี้

ดอกแก้ว เป็นดอกไม้ที่มีชื่อเป็นมงคล หมายถึง ความใสสะอาด บริสุทธิ์ จึงเชื่อกันว่าครอบครัวที่ปลูกต้นแก้วไว้ในบริเวณบ้าน จะทำให้คนในบ้านมีจิตใจดี สะอาด บริสุทธิ์ และสดชื่นแจ่มใส ไม่หงุดหงิดง่าย

ดอกพิกุล คนโบราณเชื่อว่าพิกุลเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ เพราะเป็นที่สิงสถิตของเทพารักษ์ หากปลูกพิกุลในบริเวณบ้าน จะทำให้คนในบ้านมีอายุยืน สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคภัย เพราะมีเทวดาคุ้มครอง

ดอกไม้ นอกจากจะมีความสวยงาม ที่ทำให้ผู้พบเห็นรู้สึกสบายตาและสดชื่นแล้ว ความเชื่ออันเป็นมงคลเกี่ยวกับดอกไม้เหล่านั้นยังมีประโยชน์ทางใจ สามารถนำพาจิตใจของผู้ปลูกเลี้ยงและดูแลอย่างใกล้ชิดให้สงบเย็น เบิกบาน สบายใจ และพบสิ่งที่ดีงามในชีวิต

คำศัพท์น่ารู้

ปรากฏ	แสดงออกมาให้เห็น
พุทธประวัติ	ประวัติของพระพุทธเจ้า
บูชา	การแสดงความเคารพบุคคลหรือสิ่งที่มีค่าด้วยดอกไม้ ธูป เทียน เป็นต้น
ผูกพัน	รักใคร่ เอาใจใส่
ศักดิ์สิทธิ์	สิ่งที่คนนับถือและเชื่อว่ามีพลังพิเศษบางอย่างที่สามารถนำพาความสุขมาให้
สิงสถิต	มาอาศัยอยู่ (มักใช้แก่เทวดา)
เทพารักษ์	เทวดาผู้ดูแลรักษาที่แห่งใดแห่งหนึ่ง

ดอกบัว

ดอกกระดังงา

ดอกบานไม่รู้โรย

ดอกแก้ว

ดอกพิกุล

แบบทดสอบ

คำสั่ง : จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ดอกไม้ที่คนไทยเชื่อว่าปลูกแล้วจะทำให้คนในบ้านมีชื่อเสียงคืออะไร

ตอบ _____

๒. เทพารักษ์สิงสถิตที่ต้นของดอกไม้ชนิดใด

ตอบ _____

๓. ดอกไม้ที่ทำให้ความรักของคู่สามีภรรยายืนยาวคืออะไร

ตอบ _____

๔. ดอกไม้ในภาพมีชื่อว่าอะไร

ตอบ _____

๕. ดอกไม้ในภาพมีชื่อว่าอะไร

ตอบ _____

เรื่งน่ารู้

ตลาดต้นไม้และตลาดดอกไม้

ในปัจจุบันผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่อ่างกรุงเทพมหานคร หาซื้อต้นไม้ได้ไม่ยาก เพราะในแทบทุกพื้นที่จะมีร้านขายต้นไม้อยู่ตามข้างทาง แต่สถานที่ที่มีร้านค้าต้นไม้ทั้งร้านเล็กร้านใหญ่มารวมตัว กันมากที่สุด เปิดขายมานานที่สุด เดินทางสะดวกสบาย และยังคงมีลูกค้าเข้ามาเลือกซื้อกันมากมายอยู่นั้นก็คือ “ตลาดต้นไม้จตุจักร” ตลาดแห่งนี้อยู่ในตลาดนัดสวนจตุจักรทั้งฝั่งถนนพหลโยธินและถนนกำแพงเพชร เปิดตั้งแต่คืนวันอังคาร เวลาประมาณ ๒๒.๐๐น. ถึงช่วงเย็นของวันพฤหัสบดีทุกสัปดาห์ ในตลาดต้นไม้จตุจักรมีทั้งไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พันธุ์หายาก ไม้ต้นใหญ่ และไม้ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ มีวางขายนานาพันธุ์ ถ้าไปตลาดต้นไม้แห่งนี้แล้วคงจะสามารถซื้อหาต้นไม้ได้ตามต้องการ การเดินทางไปตลาดต้นไม้จตุจักรนั้นสะดวกสบาย เพราะสามารถไปได้ โดยทางรถไฟฟ้า BTS รถไฟใต้ดิน MRT และรถประจำทางอีกหลายสาย

บรรยากาศตลาดต้นไม้จตุจักร

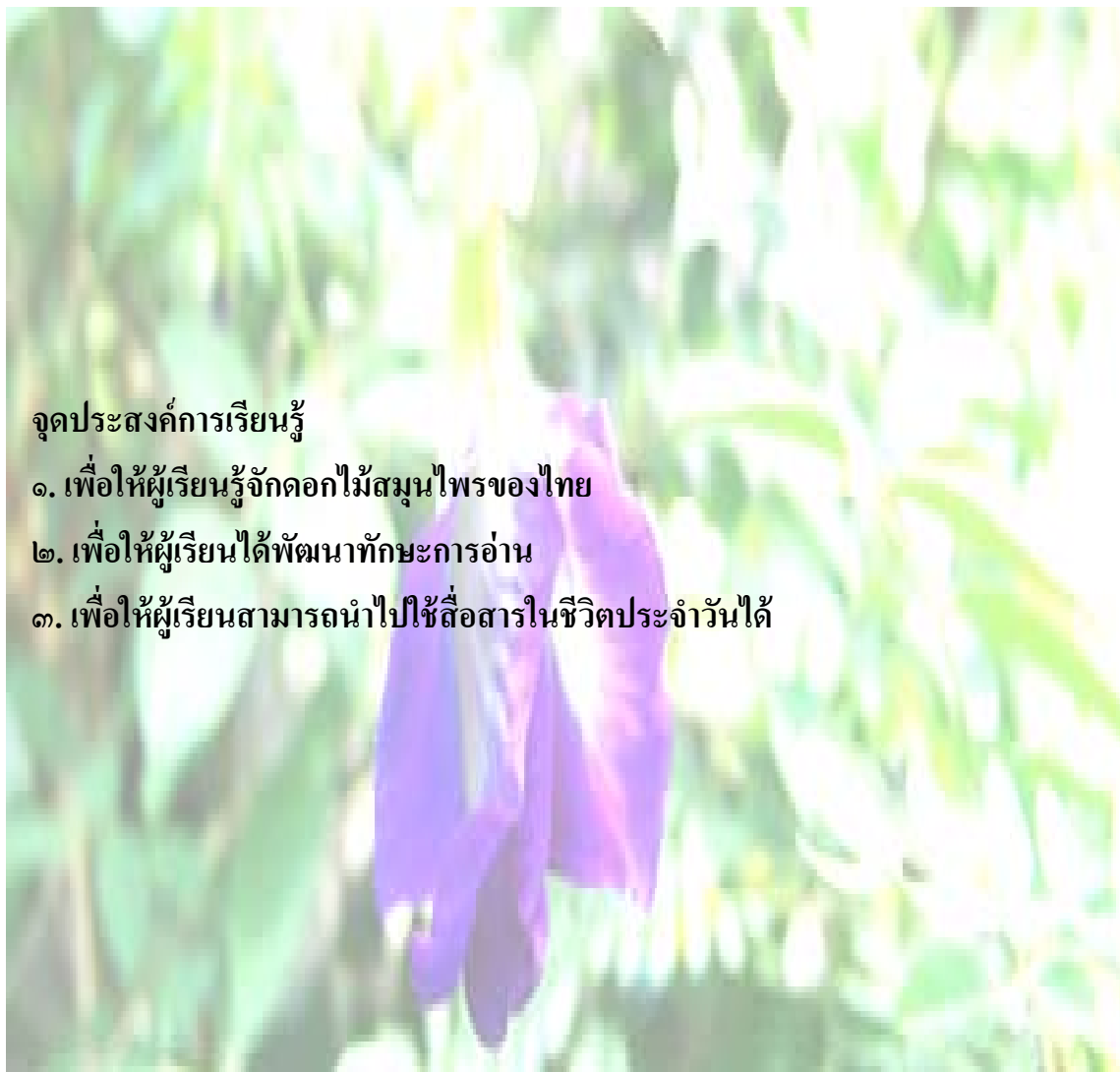
ส่วน ตลาด จำหน่าย ดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุด ในกรุงเทพมหานครนั้น จะอยู่ที่ “ปากคลองตลาด” เพราะที่นี่เป็นแหล่งรวมดอกไม้สดนานาชนิดที่ส่งมาจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ปากคลองตลาดตั้งอยู่ใกล้กับสะพานพุทธ บริเวณถนนจักรเพชร ยาวไปจนถึงถนนมหาธาตุ ทุก ๆ วันจะมีดอกไม้สดทั้งพันธุ์ไทยและพันธุ์ต่างประเทศ ดอกไม้ที่จัดแต่ง ประดิษฐ์ เป็นรูปแบบต่าง ๆ เช่น พวงมาลัย ช่อดอกไม้ พานดอกไม้ มัม รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จัด แต่งดอกไม้ ก็มีวางขายในราคาถูก และเปิดขายตลอด ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ลูกค้าทั่วไปและลูกค้าประจำอย่าง ร้านดอกไม้จึงมาหาซื้อดอกไม้และอุปกรณ์การจัดดอกไม้ที่ปากคลองตลาดกันเนืองแน่นทุกวัน

เราสามารถเดินทางไปปากคลองตลาดได้ด้วยรถประจำทางหลายสาย

ดอกไม้สดและดอกไม้ที่จัดเป็นรูปแบบต่าง ๆ ในปากคลองตลาด

บทที่ ๔ เรื่อง “ดอกไม้สมุนไพรร”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักดอกไม้สมุนไพรรของไทย
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ดอกไม้สมุนไพร

- ฮานะ : คุณผกา... ตีมน้ำอะไรอยู่คะ น้ำสีแดงเข้มแบบนี้ไม่เคยเห็นเลยคะ
- ผกา : น้ำกระเจี๊ยบคะ ลองชิมดูสิคะ
- ฮานะ : อืม! เบรียวนิดหน่อย แต่อร่อยดีนะคะ
- ผกา : ไม่ใช่แค่อร่อยอย่างเดียววนะคะ น้ำกระเจี๊ยบนี้มีประโยชน์ต่อร่างกายมากเลย เพราะดอกกระเจี๊ยบเป็นสมุนไพรไทยที่ใช้รักษาโรคได้คะ

การรักษาโรคทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ได้ผลดีและได้รับความนิยมมากที่สุด คือ การใช้ยาในการบำบัดรักษา ซึ่งนอกจากยาแผนปัจจุบันที่ใช้กันเป็นประจำและมีขายอยู่ทั่วไปแล้ว ยาแผนโบราณหรือยาสมุนไพรที่คนสมัยก่อนคิดค้นขึ้นนั้นก็ยังสามารถใช้ได้ผลดีและยังได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน

คนไทยรู้จักและคุ้นเคยกับสมุนไพรมานาน สมุนไพรไทยส่วนใหญ่ที่ใช้กันมากได้มาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช และสิ่งหนึ่งก็คือ ดอก ซึ่งดอกของพืชบางชนิดสามารถใช้เป็นยารักษาโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นยาบำรุงร่างกายได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น ดอกกระเจี๊ยบ ดอกอัญชัน และดอกเก๊กฮวย เป็นต้น

ดอกกระเจี๊ยบ หรือกระเจี๊ยบแดง มีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกชั้นนอกเป็นสีแดงเข้ม รสเปรี้ยว สามารถใช้เป็นยาขับปัสสาวะ รักษาโรคนี้่ว ช่วยลดความดันโลหิต และช่วยป้องกันโรคเลือดออกตามไรฟัน โดยนำดอกกระเจี๊ยบ ๓-๕ ดอกไปตากแดดให้กลีบดอกชั้นนอกแห้ง แล้วแช่ในน้ำร้อน ๑ แก้ว ปิดฝาไว้ ๕ นาที ตีมันวันละ ๓ ครั้ง นอกจากนำดอกกระเจี๊ยบไปใช้เป็นยาแล้ว ยังสามารถใช้ทำเป็นเครื่องดื่มคือ "น้ำกระเจี๊ยบ" ทำเป็นแยม และผลไม้กวนได้

ดอกอัญชัน มีสีม่วงเข้มหรือสีน้ำเงิน พบเห็นได้ทั่วไปเพราะคนไทยมักปลูกเป็นไม้ประดับตามรั้วบ้าน น้ำที่คั้นจากดอกอัญชันสามารถนำไปรักษาอาการผมหงอก ช่วยทำให้ผม หนวดเครา และคิ้วดำดำ และ บำรุงสายตาให้ มองเห็น ได้ดี นอกจากนี้ดอกอัญชันยังนิยมนำมา แต่งสีขนมและอาหารให้เป็นสีม่วงอ่อนหรือสี น้ำเงินที่สวยงามน่ารับประทาน

ดอกเก๊กฮวย เก๊กฮวยเป็นต้นไม้ที่นำมาจากประเทศจีนตั้งแต่สมัยโบราณ ดอกเก๊กฮวยมีสี ๒ สี คือ ขาวและเหลือง กลีบดอกซ้อนกันหลายชั้น เกสรดอกมีสีเหลือง น้ำที่ได้จากการต้มดอกเก๊กฮวย เรียกกันว่า “น้ำเก๊กฮวย” สามารถแก้กระหายได้ดี จึงมักนำมาทำเป็นเครื่องดื่ม และยัง ใช้เป็นยาบำรุงหัวใจ ช่วยให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่าได้อีกด้วย ต้นและดอกเก๊กฮวยมีความสวยงาม คนจึงนิยมนำมาปลูกไว้เป็นไม้ประดับทั้งภายในบ้านและสวนนอกบ้าน

ดอกไม้สมุนไพรให้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่เรามากมาย ไม่ว่าจะใช้เป็นยารักษาโรค อาหาร เครื่องดื่ม สีย้อม หรือใช้แต่งรสชาติ อีกทั้งยังหาได้ง่าย จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ดอกไม้สมุนไพรเป็นที่นิยม ได้รับการเล่าขานบอกต่อ และเผยแพร่ให้คงอยู่สืบไป

คำศัพท์น่ารู้

บำบัด	ทำให้หมดไป
สมุนไพร	ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ได้จาก พืช สัตว์ และแร่ธาตุ ที่ใช้เป็นยาบำบัดโรค บำรุงร่างกาย หรือใช้เป็นยาพิษ
ประสิทธิภาพ	ความสามารถที่ทำให้เกิดผลดีในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
นิ้ว	ก้อนแข็งที่เกิดขึ้นในไต กระเพาะปัสสาวะ ฯลฯ
โลหิต	เลือด
ไรฟัน	บริเวณฟันที่มีเหงือกหุ้ม
ดอก	มาก มากกว่าปกติ (มักใช้แก่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ผสมและขนของคน เป็นต้น)
กระหาย	รู้สึกคอแห้ง อยากรดน้ำ เนื่องจากอากาศร้อนภายในร่างกาย
กระปรี้กระเปร่า	ว่องไว เพราะมีกำลัง

ดอกกระเจี๊ยบ

ดอกอัญชัน

ดอกเก๊กฮวย

แบบทดสอบ

คำสั่ง : จงโยงเส้นจับคู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน

เป็นยาบำรุงหัวใจได้

.

• ดอกเก๊กฮวย

แก้โรคความดันโลหิตสูง

.

• ดอกอัญชัน

ป้องกันผมร่วงและทำให้ดกดำ

.

• ดอกกระเจี๊ยบ

ดอกไม้ที่มีประโยชน์ทางยา

.

• ดอกเก๊กฮวยและอัญชัน

ปลูกไว้เป็นไม้ประดับได้

.

• ดอกไม้สมุนไพรมะลิ

เรื่องน่ารู้

ดอกไม้กินได้

“ดอกไม้” หลายชนิดสามารถรับประทานได้เหมือนผัก คนไทยรู้จักนำดอกไม้มาประกอบอาหารรับประทานกัน นานมาแล้ว และอาหารไทยที่นำดอกไม้มาเป็นส่วนประกอบนั้น ล้วนเป็นอาหารที่มีไขมันต่ำ มีเส้นใยอาหารมากไม่ต่างจากผัก ทั้งยังรสชาติดี มีสีสันทนรับประทาน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อร่างกายมากมาย เช่น เมล็ดอาหารจากดอกขจร ดอกแค และดอกพวงชมพู เป็นต้น

ดอกขจร

ขจร เป็นไม้เลื้อย นิยมปลูกริมรั้ว ออกดอกเป็นช่อ มีสีเหลือง ดอกอ่อนมีสีเขียว ดอกออกมากในช่วงต้นฤดูหนาว คนไทยสมัยก่อนนำดอกขจรอ่อนมาทำเป็นกับข้าวได้หลายอย่าง เช่น แกงส้มดอกขจร ยำดอกขจร แกงจืดดอกขจร ไข่ตุ๋นดอกขจร ข้าวต้มดอกขจร เป็นต้น เมื่อรับประทานแล้วจะทำให้รู้สึกอิ่มอาหารได้ดี มีสรรพคุณแก้อาการเบื่ออาหาร และสามารถถอนพิษในร่างกายได้อีกด้วย

ไข่ตุ๋นดอกขจร

แกงจืดดอกขจรหมูสับ

ดอกแค

แค เป็นต้นไม้ที่ปลูกได้ในทุกพื้นที่ ดอกแคอ่อนจะออกในช่วงฤดูหนาว รับประทานดอกแคแล้วจะทำให้ร่างกายได้เส้นใยอาหาร นอกจากนี้คนโบราณก็ยังนิยมนำประทานแกงส้มดอกแคเมื่อย่างเข้าฤดูหนาว เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นไข้หวัด และเวลานำดอกแคมาทำอาหาร ต้องเด็ดเกสรสีเหลืองของดอกแคออกก่อน จะได้ไม่มีรสขม อาหารที่ใช้ดอกแคเป็นส่วนประกอบ ได้แก่ แกงส้มดอกแค ดอกแคจิ้มน้ำพริก ดอกแค สอดไส้ แกงเหลือง ปลากระพงดอกแค ดอกแคชุบแป้งทอด เป็นต้น

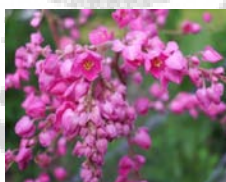

แกงส้มดอกแค

ดอกแคจิ้มน้ำพริก

ดอกพวงชมพู

พวงชมพู เป็นไม้เลื้อย มีกลีบดอกเล็ก ๆ เป็นรูปหัวใจสีชมพู คนไทยนำดอกพวงชมพูมายำและชุบแป้งทอด รับประทานอาหารที่ใส่ดอกพวงชมพูแล้ว จะช่วยทำให้นอนหลับสบาย

พวงชมพูชุบแป้งทอด

พวงชมพูชุบแป้งทอดรับประทานกับขนมจีนน้ำพริก

บทที่ ๕ เรื่อง “ดอกไม้ในตำนานไทย”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักดอกไม้ในตำนานไทย
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่าน
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ดอกไม้ในสำนวนไทย

- ฮานะ : เมื่อวานนี้ ดิฉันดูละครทีวี ได้ยินผู้ชายพูดกับผู้หญิงเสียงดังว่า
“เธอก็เป็นแค่ดอกไม้ริมทาง” แล้วผู้หญิงก็โกรธมาก.... ดิฉันไม่
เข้าใจเลยคะว่าทำไมเขาถึงโกรธขนาดนั้น
- ผกา : อ้อ คำว่า “ดอกไม้ริมทาง” เป็นสำนวนไทยคะ หมายถึง ผู้หญิงที่
ทำตัวไม่มีคุณค่า เชื่อผู้ชายง่าย ไม่สงวนตัว
- ฮานะ : อืม... มีความหมายไม่ใช่ออย่างนี้เอง ฟังทีแรกดิฉันก็เข้าใจผิด
คิดว่าเป็นคำชม เพราะดอกไม้ริมทางก็ดูสวยดี แถมยังขึ้นเอง
ตามธรรมชาติได้ด้วยนะคะ
- ผกา : แสดงว่าคนไทยกับคนญี่ปุ่นคิดไม่เหมือนกันนะ

วิถีชีวิตของคนไทยในอดีตใกล้ชิดผูกพันกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก สำนวนไทย
ส่วนใหญ่จึงเป็นการเปรียบเปรยการกระทำของคนกับสิ่งที่สังเกตเห็นได้จาก ธรรมชาติ ซึ่ง
ดอกไม้หรือชื่อของดอกไม้บางชนิดก็อยู่ในสำนวนไทยด้วย

สำนวนไทยที่ใช้ดอกไม้ในการเปรียบเปรยและแสดงให้เห็นความเป็นคนไทย มีดัง
ต่อไปนี้

“ดอกไม้ริมทาง” หมายถึง ผู้หญิงที่ไม่รักษานวลส งวนตัว ให้ผู้ชาย
เกี่ยวพาราสีหรือ ล้วงเงินได้โดยง่าย ไร้คุณค่า เหมือนดอกไม้ที่อยู่ตามริมทางที่ใครจะดม
ใครจะเด็ด หรือจะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ แต่สุดท้ายก็ถูกทิ้งไว้ ตรงข้างทางนั้น ไม่มีใคร
คิดจะเก็บ ไปดูและรักษา สำนวนนี้จึงใช้สอนผู้หญิงให้รู้จักรักษาตัวให้ดี มีคุณค่า ่าจะได้
เป็นผู้หญิงที่ดีงามตามความคิดของคนไทย

“เด็ดดอกไม้ไม่ร่วมต้น ” หมายถึง ชาติก่อนเคยทำบุญร่วมกันมา ชาตินี้จึงได้มาอยู่ร่วมกันอีก เป็นสำนวนที่ใช้กับหญิงชาย ที่หมายถึง เคยเป็นเนื้อคู่กันมา แต่ก่อน และเคยได้ทำบุญ ทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันมา จึงได้มาเป็นคู่กันอีก สำนวนนี้แสดงให้เห็นวัฒนธรรมการทำบุญของไทยในสมัยก่อน นั่นคือ เวลาจะทำบุญต้องจัดเตรียมเครื่องบูชา ได้แก่ ดอกไม้ ธูป เทียน เป็นต้น ซึ่งดอกไม้เหล่านั้นจะต้องเป็นดอกไม้สด คนไทยจึงต้องเก็บดอกไม้ที่สวยงามและสดทุกครั้งเมื่อจะไปทำบุญ นอกจากนี้สำนวนดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นความเชื่อในพุทธศาสนาเกี่ยวกับเรื่องการตายแล้วเกิดอีกด้วย

“บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” หมายถึง รู้จักรักษาน้ำใจผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกัน จะทำอะไรให้ค่อย ๆ ทำ ไม่ทำอะไรรุนแรงให้เกิดการบาดหมางจิตใจกัน สำนวนนี้ มีที่มาจากกรจับปลาในบ่อหรือหนอง กล่าวคือ การเลี้ยงปลาไว้เพื่อจับกินเป็นอาหารนั้น ต้องดูแลให้ปลาอยู่อย่างดี ไม่ทำให้บัวช้ำ และไม่ทำให้น้ำขุ่น ปลาก็จะได้ไม่ตกใจ เมื่อจับก็ต้องค่อย ๆ จับเช่นกัน ระวังไม่ให้บัวช้ำ ไม่ให้น้ำขุ่นสกปรกขึ้นมา

ดอกไม้ในสำนวนไทยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถบ่งบอกความเป็น คนไทยได้อย่างดี เพราะเป็นสำนวนที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตไทย วัฒนธรรมไทย ความรู้สึกนึกคิด และนิสัยของคนไทยที่คนรุ่นก่อน ๆ ปลูกฝังสั่งสอนกันมา ดังนั้นไม่ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วเพียงใด สำนวนไทยที่หล่อหลอมค วามเป็นไทยเข้าไว้ นั้น ก็ไม่สูญหายไปจากสังคมไทย

คำศัพท์น่ารู้

สำนวน	ถ้อยคำหรือข้อความที่ใช้กล่าวสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีต มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่
เปรียบเทียบ	เปรียบเทียบอย่างไม่เจาะจง
รักษานวลสงวนตัว	รักษาและดูแลตัวเอง ไม่ให้ผู้ชายฉวยโอกาสได้
เกี่ยวพาราสี	จับ พุดให้รัก
ชาติ	การเกิด เช่น ชาติก่อน ชาตินี้ ชาติหน้า
เนื้อคู่	ชายหญิงที่ถือกันว่าเคยอยู่ร่วมกันมาแต่ชาติก่อน หรือชายหญิงที่สมเป็นคู่กัน

เครื่องบูชา	สิ่งของที่ใช้เวลาแสดงความเคารพบุคคลหรือสิ่งที่นับถือ ได้แก่ ดอกไม้ ธูป เทียน เป็นต้น
ถวาย	ให้ (ใช้กับพระ)
ซำ	แผลหรือรอยที่เกิดจากการกระทบกระแทกอย่างแรง
ซุ่น	ไม่ใส ไม่ชัดเจน
หล้อหลอม	รวบรวม
สูญหาย	หายไป หมดไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง : จงวงกลมคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของคำว่า “สำนวน”

- ก. ถ้อยคำภาษาที่ดั่งงาม
- ข. ถ้อยคำภาษาที่มีความหมายแฝง
- ค. ถ้อยคำภาษาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา
- ง. ถ้อยคำภาษาที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย

๒. คุณผกาและคุณมะลิเป็นเพื่อนบ้านกัน ถ้ามีปัญหาระหว่างกัน จะแก้ปัญหาด้วยความ
ประนีประนอมเสมอ

ข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ดอกไม้ริมทาง
- ข. เต็ดบัวไม่ไผ่โย
- ค. เต็ดดอกไม้ร่วมต้น
- ง. บัวไม่ให้ซำ น้ำไม่ให้ซุ่น

๓. แก้ว : แม่คะ ที่บริษัทแก้ว มีพี่ผู้หญิงคนหนึ่งเข้ามาทำงานใหม่ หนุ่ม ๆ ตามจีบเยอะ
เลยล่ะคะ

แม่ : เหรอ คงเป็นคนสวยมากสินะ แล้วเขาชอบผู้ชายที่มาจีบเขาบ้างหรือเปล่านั้น

แก้ว : ชอบมั้งคะ เห็นเขาไปเที่ยวกับผู้ชายหลาย ๆ คน ชาวลือว่าคบกับคนนั้นคนนี้
ก็มีบ่อยคะ แต่คบกันได้ไม่นานก็เลิกไป เปลี่ยนแฟนไปเรื่อย ๆ ค่ะ

แม่ : เป็นผู้หญิง ถ้าทำตัวแบบนี้ก็ไม่ดีนะ คงจะหาผู้ชายที่คิดรักเขาจริงได้ยาก
คนโบราณถึงได้สอนว่าเป็นผู้หญิงต้องทำตัวให้มีค่าอย่าทำตัวเหมือน
_____ ใจล่ะ

จากบทสนทนา ควรเติมข้อความใดในช่องว่าง

- ก. ดอกไม้ริมทาง
- ข. ดอกไม้ของชาติ
- ค. ดอกไม้สมุนไพร
- ง. ดอกไฟกับหมาวัด

๔. “เด็ดดอกไม้ร่วมต้น” ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ก. การเก็บดอกไม้ไปขาย
- ข. การทำบุญของคนไทยในอดีต
- ค. การนำดอกไม้สดมาเป็นเครื่องบูชา
- ง. ความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด

๕. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. “ดอกไม้ริมทาง” มีความหมายในทางลบ
- ข. “เด็ดดอกไม้ร่วมต้น” มีที่มาจากความเชื่อทางศาสนา
- ค. “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” แสดงให้เห็นน้ำใจที่ดีของคนไทย
- ง. ถูกทุกข้อ

เรื่องน่ารู้

ดอกไม้บูชาพระ

ดอกไม้บูชาพระ จะใช้ดอกไม้ชนิดใดก็ได้ แต่ดอกไม้ที่คนไทยนิยมนำมาบูชาพระหรือถวายพระเวลาทำบุญ คือดอกบัวและดอกกล้วยไม้

ดอกกล้วยไม้ เป็นดอกไม้ที่หาซื้อได้ทั่วไปและมีราคาถูกร้านดอกไม้หรือร้านขายพวงมาลัย จะนำกล้วยไม้ มามัดรวมกันเป็นกำให้ได้ขนาดพอเหมาะกับแจกันดอกไม้ขายราคากำละประมาณ ๒๐ บาทขึ้นไป

กล้วยไม้เป็นพืชประเภทเกาะ อาศัยกับต้นไม้อื่น ขึ้นอยู่ตามป่าในเขตร้อนชื้นทั่วโลก มีหลายสายพันธุ์ แต่ละพันธุ์มีดอกสวยงามหลากสี รูปทรงของดอกและช่อก็ดูแปลกตา บางชนิดมีกลิ่นหอม จุดเด่นที่เป็นเสน่ห์ของ กล้วยไม้ คือ ความทนทาน มีอายุช่อดอกยาวนานหลายสัปดาห์ มีการผสมพันธุ์ใหม่เพื่อให้ได้ ช่อดอกที่ยาวและแข็งแรงขึ้น จนมีกล้วยไม้ประเภทตัดดอกขายที่กลายเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญสามารถนำรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก และมีชื่อเสียงไปทั่วโลกในนาม “กล้วยไม้ไทย”

คำศัพท์

บทที่ ๑

สัญลักษณ์	シンボル	สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ใช้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง
ระย้า	垂れ下がる	ที่ห้อยย้อยลงมา
ฝัก	さや	สิ่งที่หุ้มเมล็ดของพืช ส่วนมากรูปยาว ๆ กลมบ้าง แบนบ้าง
พยาธิ	寄生虫	สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กซึ่งระยะหนึ่งของชีวิตจะอาศัยอยู่ในคน และสัตว์

เสาหลักเมือง 町作りのシンボル เสาที่สร้างขึ้นเป็นสัญลักษณ์ของเมือง

เสาเอก 大黒柱 เสาเรือนต้นแรกที่ยกตั้งตามวันและเวลาที่ดีในการสร้าง
บ้าน

อร่าม 明るい สว่างสดใส

วันพระราชสมภพ 誕生日 (王語) วันเกิด (เป็นคำที่ใช้กับพระราชินี)

สัญญาณ 信号、合図 เครื่องหมายที่ใช้แสดงให้เห็นเพื่อให้รู้ล่วงหน้า

ฉุน (匂いが) 強い กลิ่นแรง

พวงมาลัย 花輪 พวงดอกไม้ที่ทำจากดอกไม้ กลีบดอกไม้ และใบไม้
โดยนำมาร้อยด้วยเช็ม และด้ายหรือเชือก แล้วผูกเป็นพวง

ยอดเขา 山頂 ส่วนสูงที่สุดของภูเขา

บทที่ ๒

บทบาท 役割 หน้าที

พิธีการ 儀式 งานที่จัดขึ้น

ระลึกถึง 思い起こす นึกถึง

บุญคุณ 恩 ความดี ความช่วยเหลือที่คนใดคนหนึ่งมีให้ตน

กำเนิด 誕生 {する} เกิด

บริสุทธิ์ 純粹 {な} สะอาด ไม่มีอะไรปน

เสื่อมคลาย (愛情が) 失われる น้อยลงไป หายไป หหมดไป

คุ้มครอง	守る	ดูแล ป้องกัน ระวัง รักษา
ร่มเย็น	快適 {な}	สุขสบาย
พวงมาลัย	花輪	พวงดอกไม้ที่ทำจากดอกไม้ กลีบดอกไม้ และใบไม้ โดยนำมาร้อยด้วยเช็ม และด้ายหรือเชือก แล้วผูกเป็นพวง
ดอกไม้ประดิษฐ์	造花	ดอกไม้ที่สร้างขึ้นจากเศษผ้า พลาสติก เป็นต้น
ธรรมเนียม	習慣	ประเพณี แบบอย่าง
สถานศึกษา	教育機関	สถานที่ศึกษาเล่าเรียน
ลักษณะ	形態、特徴	สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสิ่งหนึ่งต่างกับอีกสิ่งหนึ่ง เช่น รูปร่าง สี สัน กลิ่น เป็นต้น
อ่อนน้อม	屈服 {する}	แสดงกิริยาว่าจวนบนอบ สุภาพเรียบร้อย ไม่แข็งกร้าว
ถ่อมตน	謙遜 {する}	แสดงฐานะหรือความรู้ความสามารถต่ำกว่าที่เป็นจริง
อธิษฐาน	願う	ขอ ร้อง ขอพร
ศึกษา	勉強 {する}	การเรียน ฝึกฝน และอบรม
สำเร็จ	卒業 {する}	เสร็จ
ความประสงค์	願い	ความต้องการ
พาน	器	ภาชนะมีฐานตั้ง มีหลายชนิด บางชนิดมีรูปคล้ายจาน บางชนิดมีรูปคล้ายขัน ฐานก็มีรูปร่างต่าง ๆ กัน ใช้สำหรับ ใส่สิ่งของ มีดอกไม้ ฐูป เทียน เป็นต้น
บทที่ ๓		
ปรากฏ	現れる	แสดงออกมาให้เห็น
พุทธประวัติ	仏陀の生涯	ประวัติของพระพุทธเจ้า
บูชา	崇拜 {する}	การแสดงความเคารพบุคคลหรือสิ่งที่น่าเชื่อถือด้วยดอกไม้ ฐูป เทียน เป็นต้น
ผูกพัน	絆	รักใคร่ เอาใจใส่
ศักดิ์สิทธิ์	不思議な力を持つもの	สิ่งที่คนนับถือและเชื่อว่ามีพลังพิเศษบางอย่างที่ สามารถนำพาความสุขมาให้ได้

สิงสถิต	のりうつる	มาอาศัยอยู่ (มักใช้แก่เทวดา)
เทพารักษ์	守護神	เทวดาผู้ดูแลรักษาที่แห่งใดแห่งหนึ่ง
นานา	様々 {な}	ต่าง ๆ
วัสดุ	消費財	ของที่มีอายุการใช้ในระยะสั้น ๆ เช่น กระดาษ ดินสอ
อุปกรณ์	器具、道具	เครื่องมือ เครื่องใช้
เนืองแน่น	大勢	แออัด มีคนอยู่เป็นจำนวนมาก

บทที่ ๔

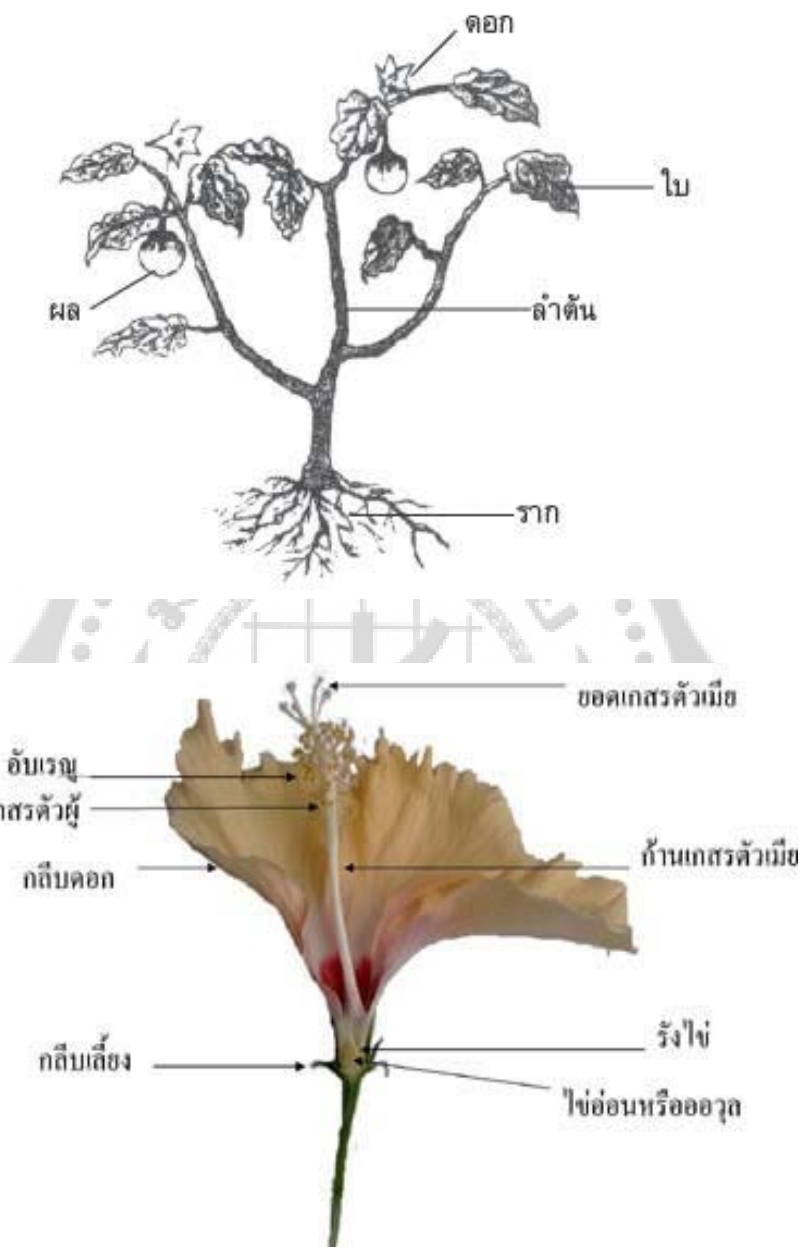
บำบัด	治療 {する}	ทำให้หมดไป
สมุนไพร	ハーブ	ผลิตผลธรรมชาติ ได้จาก พืช สัตว์ และแร่ธาตุ ที่ใช้เป็นยาบำบัดโรค บำรุงร่างกาย หรือใช้เป็นยาพิษ
ประสิทธิภาพ	能率的 {な}	ความสามารถที่ทำให้เกิดผลดีในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
นิ่ว	結石、胆石	ก้อนแข็งที่เกิดขึ้นในไต กระเพาะปัสสาวะ ฯลฯ
โลหิต	血	เลือด
ไรฟัน	歯ぐき	บริเวณฟันที่มีเหงือกหุ้ม
ดก	多い	มาก มากกว่าปกติ (มักใช้แก่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ผสมและขนของคน เป็นต้น)
กระหาย	喉が渴いた	รู้สึกคอแห้ง อยากดื่ม เนื่องจากอากาศร้อนภายในร่างกาย
กระปรี้กระเปร่า	活発 {な}	ว่องไว เพราะมีกำลัง
ล้วน	皆、全て	ทั้งหมด ทั้งนั้น
เส้นใย	繊維	สิ่งที่เป็นเส้น ในที่นี้หมายถึงเส้นที่อยู่ในใบพืชผัก รับประทานแล้วจะมีประโยชน์ต่อร่างกาย
ไม้เลื้อย	蔓植物	ไม้ที่มีลำต้นยาว มักเกาะอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ในบริเวณที่ลำต้นยาวไปถึง
ถอนพิษ	解毒 {する}	ทำให้พิษหมดไป
อุดมสมบูรณ์	豊か {な}	มีครบ มีมากมาย

บทที่ ๕

สำนวน	慣用句	ถ้อยคำหรือข้อความที่ใช้กล่าวสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีต มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่
เปรียบเทียบ	比較 {する}	เปรียบเทียบอย่างไม่เจาะจง
รักษนวลสงวนตัว	自分の身を守る	รักษาและดูแลตัวเอง ไม่ให้ผู้ชายฉวยโอกาสได้
เกี่ยวพาราสี	ナンパ {する}	จีบ พูดให้รักให้ชอบ
ชาติ	世 (前世、現世、来世)	การเกิด เช่น ชาติก่อน ชาตินี้ ชาติหน้า
เนื้อคู่	運命の人	ชายหญิงที่ถือกันว่าเคยอยู่ร่วมกันมาแต่ชาติก่อน หรือชายหญิงที่สมเป็นคู่กัน
เครื่องบูชา	供物	สิ่งของที่ใช้เวลาแสดงความเคารพบุคคลหรือสิ่งที่มีนับถือ ได้แก่ ดอกไม้ รูป เทียน เป็นต้น
ถวาย	差し上げる	ให้ (ใช้กับพระ)
ซ้ำ	傷む	แผลหรือรอยที่เกิดจากการกระทบกระแทกอย่างแรง
ขุ่น	濁る	ไม่ใส ไม่ชัดเจน
หล่อหลอม	集める	รวบรวม
สูญหาย	消える、無くなる	หายไป หหมดไป
อิงอาศัย	依存 {する}	พึ่ง
เสน่ห์	魅力	ลักษณะที่ดีที่ชวนให้รัก
ทนทาน	強い、丈夫 {な}	แข็งแรง มั่นคง ไม่เสียหายง่าย
พืชเศรษฐกิจ	市場に出す作物	พืชที่ปลูกไว้ขาย
รายได้	収入	เงินที่ได้มาจากการทำงานหรือทำธุรกิจ

คำศัพท์เกี่ยวกับพืช

ส่วนประกอบของพืชและดอกไม้

ไม้ดอก	観花植物	ไม้ที่ปลูกไว้ดูดอก
ไม้ใบ	観葉植物	ไม้ที่ปลูกไว้ดูใบ
ไม้ประดับ	植木	ไม้ที่ปลูกไว้สำหรับประดับบ้านเรือนหรือสถานที่
ไม้ยืนต้น, ไม้ต้น	多年生植物	ต้นไม้ใหญ่ที่มีผลและมีอายุยืนนาน
ไม้ล้มลุก	一年生の植物	ต้นไม้เล็กที่มีอายุสั้น

เจดีย์แบบทดสอบ

เฉลยแบบทดสอบบทที่ ๑

- / ๑. คนอีสานเรียกดอกกราชพฤกษ์ว่า “ดอกคูณ”
- / ๒. ธรรมชาติของราชพฤกษ์จะออกดอกในฤดูร้อน
- X ๓. ดอกราชพฤกษ์ใช้เป็นยารักษาโรคหวัดได้
- / ๔. คนไทยใช้ต้นราชพฤกษ์ในพิธีสำคัญ เช่น พิธีลงเสาหลักเมือง และลงเสาเอก
- / ๕. สัญลักษณ์การฉลองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ๑๒๐ ปี ไทย-ญี่ปุ่น ใช้ภาพดอกซากุระและดอกกราชพฤกษ์

เฉลยแบบทดสอบบทที่ ๒

<u> ช </u> ๑. ดอกไม้ที่คนไทยมอบให้แม่	ก. วันที่ ๑๒ ธันวาคม
<u> ฉ </u> ๒. วันแม่แห่งชาติ	ข. ดอกไม้ที่คนทำขึ้น
<u> ค </u> ๓. ดอกไม้ประจำวันพ่อ	ค. ดอกพุทธรักษา
<u> จ </u> ๔. วันที่ ๕ ธันวาคม	ง. ดอกดาวเรือง
<u> ข </u> ๕. ดอกไม้ประดิษฐ์	จ. วันพ่อแห่งชาติ
	ฉ. วันที่ ๑๒ สิงหาคม
	ช. ดอกมะลิ
	ซ. ดอกเข็ม

เฉลยแบบทดสอบบทที่ ๓

๑. ดอกไม้ที่ปลูกแล้วจะทำให้คนในบ้านมีชื่อเสียงคืออะไร

ตอบ ดอกกระดังงา

๒. เทพารักษ์สิ่งสถิตที่ต้นของดอกไม้ชนิดใด

ตอบ ดอกพิกุล

๓. ดอกไม้ที่ทำให้ความรักของคู่สามีภรรยาเป็นยาวคืออะไร

ตอบ ดอกบานไม่รู้โรย

๔. ดอกไม้ในภาพมีชื่อว่าอะไร

ตอบ ดอกแก้ว

๕. ดอกไม้ในภาพมีชื่อว่าอะไร

ตอบ ดอกบัว

เฉลยแบบทดสอบบทที่ ๔

เป็นยาบำรุงหัวใจได้

← • ดอกเก๊กฮวย

แก้โรคความดันโลหิตสูง

• ดอกอัญชัน

ป้องกันผมร่วงและทำให้ดกดำ

• ดอกกระเจียว

ดอกไม้ที่มีประโยชน์ทางยา

• ดอกเก๊กฮวยและอัญชัน

ปลูกไว้เป็นไม้ประดับได้

• ดอกไม้สมุนไพรมะลิ

เฉลยแบบทดสอบบทที่ ๕

๑. ข.

๒. ง.

๓. ก.

๔. ก.

๕. ง.

บรรณานุกรม

- โฆษา อารียา. (2537). *พจนานุกรมไทย-ญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฬารัตน์ เตชะโชควิวัฒน์. (2546). *พจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ชวลีพร สุสุวรรณ. (2549). *สำนวน-โวหาร สุภาสิต-คำพังเพย*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- บุษบา จังพานิชย์กุล. (2549). *ไม้สริมงคล*. กรุงเทพฯ: คอมม่า ดีไซน์แอนด์พริ้นท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ลัดดาวัลย์ บุญรัตนกรกิจ. (2535). *สมุนไพรน่าใช้*. กรุงเทพฯ: แทนทองปรีณิตัง เซอร์วิส.
- วันดี กฤษณพันธ์. (2538). *สมุนไพรพืชมงคล*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิจิตรมาตรา, ชุน (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2543). *สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิชัย อภัยสุวรรณ. (2521). *ดอกไม้เมืองไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ประสิทธิภาพการพิมพ์.
- _____. (2520). *ดอกไม้เมืองไทย ชุดที่ 2*. กรุงเทพฯ: ประเสริฐศิริ.
- อุทัย ไชยานนท์. (2550). *พจนานุกรมไทย ๑๒๐๐ สำนวนชวนคิด สุภาสิต คำพังเพยและคำอุปมาอุปไมยไทย (ฉบับสมบูรณ์)*. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี.

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง “ดอกไม้ไทย”

คำสั่ง : จงวงกลมคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ดอกไม้ที่หมายถึงความใสสะอาด บริสุทธิ์
 - ก. ดอกเข็ม
 - ข. ดอกแก้ว
 - ค. ดอกกระดังงา
 - ง. ดอกบานไม่รู้โรย
2. “ดอกไม้สมุนไพรมะลิ” คืออะไร
 - ก. ดอกไม้ประดับ
 - ข. ดอกไม้วันสำคัญ
 - ค. ดอกไม้ทางศาสนา
 - ง. ดอกไม้ใช้ทำยารักษาโรค
3. “สำนวน” หมายถึงข้อใด
 - ก. ถ้อยคำภาษาสแลง
 - ข. ถ้อยคำภาษารุ่นใหม่
 - ค. ถ้อยคำภาษาโบราณ
 - ง. ถ้อยคำภาษาที่มีความหมายไม่ตรงตัว
4. “เทพารักษ์” คืออะไร
 - ก. เทวดาผู้รักษาน้ำ
 - ข. เทวดาผู้รักษาแผ่นดิน
 - ค. เทวดาผู้รักษาบ้านเมือง
 - ง. เทวดาผู้รักษาสถานที่

5. ดอกไม้ประจำชาติไทยคือข้อใด

- ก. ดอกกล้วยไม้
- ข. ดอกมะลิ
- ค. ดอกราชพฤกษ์
- ง. ดอกบัว

6. ดอกไม้ประจำชาติไทยมีสีอะไร

- ก. สีม่วง
- ข. สีขาว
- ค. สีเหลือง
- ง. สีแดง

7. ดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติคือดอกอะไร

- ก. ดอกกล้วยไม้
- ข. ดอกมะลิ
- ค. ดอกพุทธรักษา
- ง. ดอกกุหลาบ

8. วันที่ 12 สิงหาคม มีความสำคัญอย่างไรในสังคมไทย

- ก. เป็นวันลอยกระทง
- ข. เป็นวันสงกรานต์
- ค. เป็นวันแม่แห่งชาติ
- ง. เป็นวันพ่อแห่งชาติ

9. สีของดอกไม้ประจำวันแม่แห่งชาติคือสีอะไร

- ก. สีม่วง
- ข. สีขาว
- ค. สีส้ม
- ง. สีแดง

10. ดอกไม้ชนิดใดมีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน

- ก. ดอกขจร
- ข. ดอกเก๊กฮวย
- ค. ดอกกระเจี๊ยบ
- ง. ดอกราชพฤกษ์

11. ดอกไม้ที่คนไทยเชื่อว่าทำให้มีชื่อเสียง คือข้อใด

- ก. ดอกพิกุล
- ข. ดอกบัว
- ค. ดอกกระดังงา
- ง. ดอกกุหลาบ

12. ตลาดดอกไม้สดที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร คือที่ใด

- ก. ตลาดนัดจตุจักร
- ข. ตลาดคลองสาน
- ค. ตลาดคลองเตย
- ง. ปากคลองตลาด

13. สำนวน “เด็ดดอกไม้ร่วมต้น” สะท้อนให้เห็นอะไร

- ก. วัฒนธรรมจากตะวันตก
- ข. ความเชื่อในทางพุทธศาสนา
- ค. ค่านิยมในความรัก
- ง. วิธีชีวิตการอาชีพ

14. สีของดอกไม้ประจำชาติไทยมีความสำคัญอย่างไร

- ก. เป็นสีเดียวกับธงชาติไทย
- ข. เป็นสีที่หมายถึงความสะอาดบริสุทธิ์
- ค. เป็นสีสัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ
- ง. เป็นสีสัญลักษณ์ของศาสนาประจำชาติไทย

15. คนไทยใช้ดอกเข็ม ดอกมะเขือ และหญ้าแพรกในพิธีใด

- ก. พิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่
- ข. พิธีรดน้ำดำหัว
- ค. พิธีไหว้ครู
- ง. พิธีแต่งงาน

16. “แกงส้มดอกแค” ให้คุณประโยชน์อย่างไร

- ก. ป้องกันผิวแห้ง
- ข. ป้องกันยุงกัด
- ค. ป้องกันไข้หวัด
- ง. ป้องกันท้องเสีย

17. ข้อใดไม่ใช่เครื่องบูชา

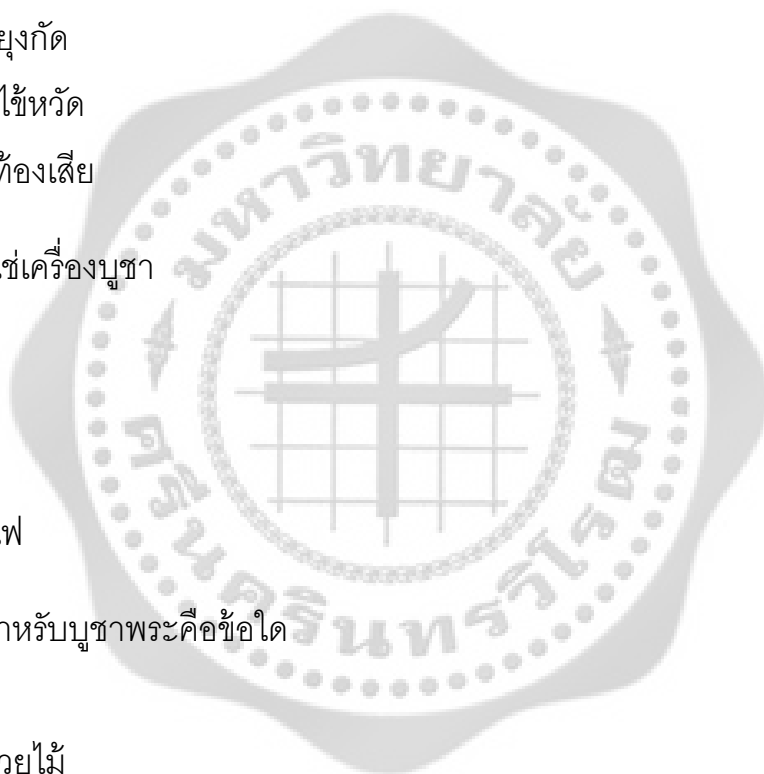
- ก. ธูป
- ข. เทียน
- ค. ดอกไม้
- ง. ดอกไม้ไฟ

18. ดอกไม้สำหรับบูชาพระคือข้อใด

- ก. ดอกบัว
- ข. ดอกกล้วยไม้
- ค. ดอกพุทธรักษา
- ง. กล้วยไม้

19. ดอกไม้ประจำชาติไทยออกดอกในฤดูใด

- ก. ฤดูหนาว
- ข. ฤดูฝน
- ค. ฤดูร้อน
- ง. ทุกฤดู

20. ข้อใดไม่ใช่ดอกไม้สี่เหลี่ยม

- ก. ดอกมะลิ
- ข. ดอกบัวตอง
- ค. ดอกดาวเรือง
- ง. ดอกทานตะวัน

21. ข้อใดคือความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับดอกบานไม่รู้โรย

- ก. ครอบครัวมีฐานะร่ำรวย
- ข. ความรักของสามีภรรยามั่นคง
- ค. คนในครอบครัวมีความก้าวหน้า
- ง. คนในครอบครัวมีสุขภาพดีและอายุยืน

22. วันพ่อแห่งชาติของไทยตรงกับวันที่เท่าไร

- ก. 1 มกราคม
- ข. 14 กุมภาพันธ์
- ค. 12 สิงหาคม
- ง. 5 ธันวาคม

23. ข้อใดคือดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์วันพ่อ

- ก. ดอกกล้วยไม้
- ข. ดอกกระดังงา
- ค. ดอกพุทธรักษา
- ง. ดอกกุหลาบ

24. “บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. การรักษาหัวใจ
- ข. การช่วยเหลือผู้อื่น
- ค. การทำบุญ รักษาศีล
- ง. การรักษาผลประโยชน์

25. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของดอกอัญชัน

- ก. รักษาโรคผิวหนัง
- ข. แก้อาการผม่วง
- ค. บำรุงสายตา
- ง. ทำเป็นสีขนม

26. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ทางยาของดอกไม้ประจำชาติไทย

- ก. เป็นยาลดไข้
- ข. เป็นยาระบายได้
- ค. เป็นยาถ่ายพยาธิ
- ง. เป็นยารักษาโรคในกระเพาะอาหาร

27. ดอกไม้ชนิดใดใช้ทำยาขับปัสสาวะได้

- ก. ดอกอัญชัน
- ข. ดอกพวงชมพู
- ค. ดอกกระเจี๊ยบ
- ง. ดอกเก๊กฮวย

28. ดอกไม้มงคลในทางพุทธศาสนา คือชนิดใด

- ก. ดอกบัว
- ข. ดอกเข็ม
- ค. ดอกอัญชัน
- ง. ดอกพุทธรักษา

29. “ดอกไม้ริมทาง” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ผู้หญิงสวย มีเสน่ห์
- ข. ผู้หญิงที่ขยัน เข้มแข็ง
- ค. ผู้หญิงเรียบร้อย นิสัยดี
- ง. ผู้หญิงที่ไม่รักนวลสงวนตัว

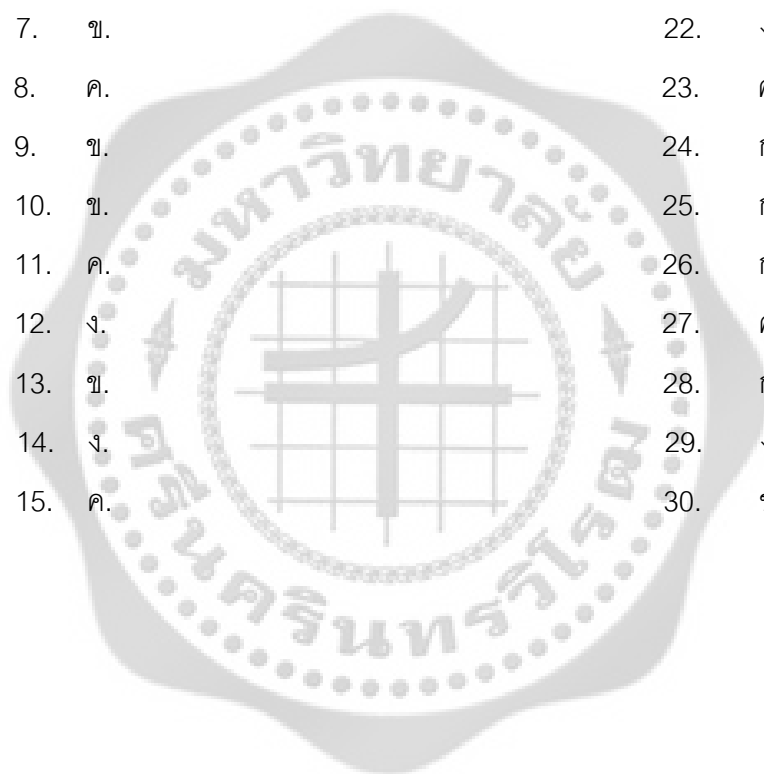
30. น้ำแก๊กฮวยมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ลดไข้
- ข. แก้กระหายน้ำ
- ค. รักษาโรคผิวหนัง
- ง. ลดกรดในกระเพาะอาหาร

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1.	ข.	16.	ค.
2.	ง.	17.	ง.
3.	ง.	18.	ง.
4.	ง.	19.	ค.
5.	ค.	20.	ก.
6.	ค.	21.	ข.
7.	ข.	22.	ง.
8.	ค.	23.	ค.
9.	ข.	24.	ก.
10.	ข.	25.	ก.
11.	ค.	26.	ก.
12.	ง.	27.	ค.
13.	ข.	28.	ก.
14.	ง.	29.	ง.
15.	ค.	30.	ข.

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางศศิธร มัตชีโมโตะ
วันเดือนปีเกิด	2 ตุลาคม 2525
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	888/20 หมู่บ้านแก้วกานต์วิลล์ ซอยพหลโยธิน 54/1 แยก 4 ถนนเพิ่มสิน แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูสอนภาษาไทยให้ชาวญี่ปุ่น
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทย-ญี่ปุ่น (Open Word Co., Ltd) 2105-6 (ซี) ชั้น 21 อาคารยูบีซี 2 เลขที่ 591 ซอยสุขุมวิท 33 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนแม่พระฟาติมา
พ.ศ. 2543	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกวิทยาศาสตร์ จากโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
พ.ศ. 2546-2547	นักศึกษาแลกเปลี่ยน โปรแกรม ISEP (International Student Exchanged Program) จาก Tokyo University of Foreign Studies
พ.ศ. 2549	ศศ.บ. (วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาญี่ปุ่น) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2554	ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ